

ŽIVEL I. MAJ

mednarodni delavski praznik

Delovno ljudstvo Jugoslavije praznuje enajsti prvi maj — ta največji delavski praznik — v svobodni državi, kjer si ljudje sami vladajo. S ponosom lahko visoko dvignemo v tem svečanem trenutku rdeč prapor, saj je čist in neomadeževan in vanj so uprte ne le oči milijonov Jugoslovancev, temveč ves, v zgodovinsko ospredje stopajoč delavski razred vsega sveta.

Doslej še nikoli v zgodovini ni tako majhen narod s svojo voljo in prizadevnostjo postavil tako svetel kačipot, kot ga je ravno delovno ljudstvo Jugoslavije.

Če bi hoteli naštetati vse velike delovne zmagave, bi jih lahko naštevati v nedogled. Ni treba posebej odpirati oči. Na vsakem koraku lahko vidimo sledove naših napredov in naših zmag. Tu pada seme na plodna tla, tam že kali in poganja, ponekod dozoreva in marsikje že žanjemo bogato žetev, ki smo jo pripravili ob potu svojih obrazov in samoodrekanju ob naši veliki setvi.

Enajst let ponosno plapolala nad nami rdeč prapor, potem ko smo ga prinesli okrvavljenega iz borb in ga zasadili v svobodno zemljo. Nešteto viharjev se je zaganjalo vanj, s vseh strani so sovražni viharji poskušali podreti to ponosno znamenje na tla. Toda premaknili ga niso niti za trohico. Resnica o socialistični Jugoslaviji je zmagala, kot vsaka resnica nad lažjo. Delovna ljudstva vsega sveta so uprli pogled na prapor socialistične Jugoslavije, prisluhnili so našim besedam in videla naša dejanja. Razmeroma mlada in mlada država je s svojo napredno politiko, s svojim delovanjem za mir in razumevanjem med narodi, pokazala delovnim množicam vsega sveta, kako mečna je lahko enotnost narodov male dežele, ki so osvojili najnaprednejše ideje za svoj borbeni program.

Če stojimo pod praporom, ki plapolala nad delavskim razredom vsega sveta, potem nismo samo Jugoslovanci. Bratstvo in cilji delovnih množic na svetu vežejo v to veliko družino tudi nas. Naši napori niso namenjeni samo nam, niso zaprti v ozke meje naše svobodne države. Če smo tako krepko zagrabili za krmilo naše domovine delovnih ljudi, potem je bila naša dolžnost, da smo služili tudi za primer drugim, katerim zgodovinske okoliščine in razvoj še nista razklenila okovov na zasužnjenih rokah.

Človek, ki je bil pred 15 leti še meznik delavca, stroj iz krvi in mesa v rokah izkoriščevalcev, je danes svoboden proizvajalec na svo-

Akad. slikar Božidar Pengov: Zmaga

jem delovnem mestu. Delovni ljudje ne upravljajo zgolj svojih tovarn, temveč vse družbeno dogajanje. V našem okraju na tisoče delovnih ljudi sodeloča v raznih odborih in svetih o vsem gospodarskem in družbenem življenju. Socialistična demokracija se razvija z enako histrojsko kot raste zavest delovnih ljudi. So sicer ljudje, ki se v tem hitrem tempu našega razvoja niso še znašli, vendar se delavsko in družbeno upravljanje iz dneva v dan bolj krepi, oblike ljudske oblasti pa vedno bolj zajemajo široke ljudske množice. Tako je z industrializacijo in z našim družbenim razvojem zrastle nov človek, ki ni več podoben nekdanjemu izkoriščancu brez pravice.

Vse te ogromne spremembe in pridobitve pa zahtevajo od naših delovnih ljudi tudi velike naloge. Kolikor večja je demokracija, toliko odgovornejše in težje so dolžnosti. Kakor smo znali iztrgati oblast iz rok protiljudskih režimov, kakor smo znali dvigniti domovino iz ruševin in zgraditi novo, močnejšo, gvebodno, neodvisno in od vsega sveta spoštovano domovino, tako moramo tudi dokazati, da smo sposobni gospodariti v svojo lastno korist in vzor vsemu delavskemu gibanju v svetu. Večini naših ljudi je jasno, da si bomo boljši kos kruha rezali samo z boljšim in spretnostnim delom, da bomo naš življenjski nivo lahko dvignili le z izboljšanjem proizvodnje, z boljšo organizacijo dela, s štedljivostjo in večjo prizadevnostjo.

To pa še ni dovolj. Če gradimo napredno in neodvisno državo, potem moramo osvojiti vse najnaprednejše pridobitve človeštva in jih obrniti v našo skupno korist. To pa je mogoče doseči samo z večjo zavestjo, z učenjem in znanjem. Iz dneva v dan so naši uspehi večji, iz dneva v dan razpolagamo z novimi industrijskimi napravami najmodernejšega tipa. Te novosti pa zahtevajo dorasle in sposobne ljudi. Čim bolj bomo usmerjali naše prizadevanje v to smer, tem manj potnih srag bo na naših obrazih.

Vsega tega se moramo zavedati, ko praznujemo največji praznik delovnih ljudi vsega sveta — 1. maj. Vedeti moramo, da naših naporov še ni konec in da bo naša socialistična domovina pač takšna, kot si jo bomo sami zgradili. Tem bolj pa si moramo biti na jasnem, da moramo vztrajati na naši poti in ostati zvesti svojim ciljem v našo korist in v korist delovnih množic vsega sveta.

OBČINSKA KONFERENCA ZVEZE KOMUNISTOV V CELJU

Od krepitve socialističnih sil je odvisen nadaljnji tempo razvoja v naši domovini

V nedeljo je bila v veliki dvorani Narodnega doma v Celju redna letna konferenca Zveze komunistov za celjsko občino. Na konferenci je sodelovalo 151 delegatov, ki so zastopali 1512 komunistov, vključenih v 58 osnovnih organizacijah.

Razen delegatov so bili kot gosti navzoči še članica CK ZKS tov. OLGA VRABICEVA, sekretar Okr. komiteja ZKS Celje tov. FRANC SIMONIC, sekretar Okr. odbora SZDL Celje tov. JAKOB ZEN, predsednik OLO Celje tov. RIKO JERMAN, sekretar Občinskega komiteja ZKS v Zalcu tov. IVAN KOVAČ ter sekretar Občinskega komiteja ZKS v Rogaški Slatini tov. ALOJZ LIBNIK.

Po izvolitvi organov konference je sekretar Občinskega komiteja ZKS Celje tovarš CVETO PELKO obširno in zelo konkretno poročal o uspehih in slabostih organizacij ter članov ZKS pri uveljavljanju socialističnih družbenih odnosov.

Konferenco so pozdravili pionirji druge osnovne šole v Celju, po zdravno pismo pa ji je poslal delovni kolektiv Tovarne emajlirane posode v Celju.

Po daljši in zelo plodni razpravi so delegati izvolili nov 23-članski občinski komitej ter 3-člansko revizijsko komisijo. Za sekretarja pa je bil zopet izvoljen tov. CVETO PELKO. Ob zaključku konference so delegati poslali pozdravni pismi CK ZKJ in generalnemu sekretarju tov. Titu ter CK ZKS in sekretarju tov. Mihi Marinku.

Izvoleček iz poročila tov. Pelka

Ne glede na to, da sta poročila sekretarja ter razprava v glavnem obravnavala nekatere slabosti in pomanjkljivosti v delu organizacij ZK in njihovih članov, pa so kljub temu uspehi, ki so bili nakazani ter doseženi s po-

žrtvovalnim delom komunistov in vseh poštenih delovnih ljudi na vseh področjih družbenega uveljavljanja pokazali na svetlo in pozitivno perspektivo. Na začetku svojega govora je tov. PELKO podrobno razčlenil splošen po-

litični položaj in vlogo Jugoslavije v borbi za ohranitev miru na svetu, v nadaljevanju pa gospodarski razvoj naše države ter uspešno rast mesta Celja.

Ko je tov. Pelko analiziral uspehe delavskega samoupravljanja je dejal, da so pri tem organizacije ZK in njihovi člani odigrali pomembno vlogo in tu zlasti v tolmačenju vloge delavskega upravljanja ter pri usposabljanju članov kolektivov za vodstvo v podjetjih. Komunisti v podjetjih so bili tudi pobudniki, da so kolektivni razpravljali o novih smernicah naše gospodarske politike in nadalje, da so mnogokje dosegli v razmeroma kratkem času tudi zavidljive uspehe. Pri teh vsekakor prednjači kolektiv Tovarne tehtnic, ki je z nepovečano delovno silo dvignil proizvodnjo za 7%. Podobne uspehe beležijo tudi v Železarni Store, v Tovarni emajlirane posode itd. Medtem, ko so organi delavskega upravljanja v večjih kolektivih v glavnem uspešno reševali vse naloge, pa je dosti slabši položaj v manjših kolektivih in to zlasti tam, kjer ne delajo osnovne organizacije ZK. Tipičen primer za to vrsto slabosti so bile nerednosti v Tovarni perila, v Žični, v Zvezdi in pri Železninarju. (Nadaljevanje na 2. strani)

OB 15. OBLETNICI OF

Sedemindvajseti april 1941 je brez dvoma eden najpomembnejših temeljnih kamnov, na katerih počiva stavba naše socialistične domovine. Petnajstletje proslavljamo letos dan, ko je padla odločitev, da je treba začeti z oboroženim uporom. Komunistična partija je zbrala okrog sebe napredne predstavnike Sokola, krščanskih socialistov in kulturnih delavcev ter ustanovila enotno Protiimperialistično fronto, ki si je kmalu zatem nadela ime Osvobodilna fronta slovenskega ljudstva. Bilo je to 27. aprila leta 1941 v Ljubljani.

Pokojni tovarš Boris Kidrič je dejal o zgodovinski vlogi slovenskega ljudstva ob desetletnici OF, 26. aprila 1951, med drugim:

»Ko so pred desetimi leti fašistični osvajačji hkrati z vso Jugoslavijo podjarmili in razkosali slovensko zemljo in slovenski narod, je nacionalna katastrofa s poudarkom zaključila našo tisočletno puntarsko zgodovino. Stoletja in stoletja nesvobodne, podvržene tujemu gospodarskemu, družbenemu in kulturnemu nasilju, zatiranju in potujčevanju, so nas to pot fašistični zavojevalci zapisali smrti. Razdelili so si našo zemljo in naše nacionalno bogastvo, gnali nas z rodne grude, sklenili naše popolno kulturno in fizično uničenje in ga začeli takoj sistematično izvajati, nemški fašisti odkrito in z vso naglico, italijanski — taktično potuhnjeno in počasneje. Tedaj je reakcionarna slovenska buržoazija poudarila svojo zvestobo izdajalski tradiciji domačih izkoriščevalcev.

Slovenske ljudske množice, ki so se zbirale v Osvobodilni fronti, so skupno z ljudskimi množicami vse Jugoslavije sledile pozivu Komunistične partije, pozivu maršala Tita. S silo giganta je slovensko ljudstvo na ta poziv preokrenilo tradicionalni tok slovenske zgodovine. Nekaj mesecev po ustanovitvi Osvobodilne fronte so že zagrmeli na naših tleh prve partizanske puške. Zatičja je in iz dneva v dan vse močnejše plamtela ljudska vstaja. Oborožena vstaja slovenskega ljudstva je neusmiljeno pokopala tradicijo tiste nacionalne politike, ki so jo dolejš kot edino zveličavno uganjali slovenski vladajoči razredi. Nič več prosjačenja za drobtinice, lom z nacionalnim zatiranjem in slehernim imperialističnim sistemom na naših tleh, osvoboditev in združitve vseh Slovencev na temelju samoodločbe in lastne državnosti v svobodni in ljudskodemokratski Jugoslaviji bratskih narodov! Tak je bil program Osvobodilne fronte in za uresničenje tega programa je pod vodstvom Komunistične partije in tovarša Tita plamtela slovenska ljudska vstaja ramo ob ramo z vstajo drugih jugoslovanskih narodov.

(Boris Kidrič na III. kongresu OF Slovenije, 26. aprila 1951)

Bivši borci naj vnesejo borbenega duha v množične organizacije in organe družbenega upravljanja

Z LETNE SKUPŠČINE ZVEZE BORCEV NOV V CELJU

Pred dnevi se je v Celju zbralo nad sto delegatov na letni skupščini mestne organizacije ZB NOV. Med gosti sta bila navzoča tudi predsednik OLO Celje tov. RIKO JERMAN in sekretar Občinskega komiteja ZKS v Celju tov. CVETO PELKO. Predsednik organizacije tov. MILAN LOŠTRK je podal obširno poročilo o delu organizacije.

Is poročila povzemamo, da so se organizacije politično in organizacijsko utrdile. Organizacije na terenu so uspešno reševale vrsto problemov. Posebno skrb so posvečale bivšim borcem, otrokom padlih borcev ter zbirale dokumentarni material. Organizacije so v glavnem uspešno opravljale svoje naloge, le organizacija v Smartnem v Rožni dolini je zaradi nedelavnosti odbora ter zaradi trenj, ki so v odboru, bila nedelavna. Na splošno je bilo delo organizacij dokaj pestro, premalo pa je bilo čutili politične vzgoje med članstvom. Prešibko je bilo tudi sodelovanje z ostalimi množičnimi organizacijami in premalo je bilo kolektivne odgovornosti članstva do nalog.

Najboljše organizacije so bile v I., III., in IV. četrti, v Stora, na Aljaževem hribu in Hudinji. Te organizacije so dajale terenu politično vsebino, skrbele za pomoč pri učenju otrok padlih borcev, imele stike z rejniki, člani pa so obiskovali tudi bolne borce.

V 15 osnovnih organizacijah ZB je v članjenih 1490 članov. Evidenca nad članstvom in plačevanje članarine se je zboljšala, vendar še ni povsem zadovoljivo. V občini je 142 otrok padlih borcev, od katerih prejema študijske podpore 121 otrok v mesečnem znesku 294.000 din. Lani so razdelili preko 2 milijona din štipendij, 46 otrok je odšlo v počitnice v kolonije, za 16 otrok pa plačujejo inštrukcije. Otroci so bili ob raznih prilikah tudi obdarjeni.

Komistija za vzgojo otrok bo morala še bolj sodelovati s prosvetnimi delavci, starši in varuhi, da bi vzgoja in šolanje partizanskih otrok bilo kar najboljšo. Osnovne organizacije pa bodo morale povečati stik s svojim članstvom, hkrati pa tudi z vodstvi podjetij zaradi pravilne zaposlitve bivših

Prihodnje leto bodo v Celju odkrili spomenik NOV

Polodruge leto je trajalo, da so mero-dajni odobrili osnutek spomenika padlim borcem v Celju. Zato so bila dela v zaostanku, šele letos delajo pospešeno pri gradnji. Zidarska dela in dela na ureditvi okolice so že končana. Sedaj oblagajo spomenik z granitnimi kockami. Kiparska dela opravlja akad. kipar Savinšek v Ljubljani, vsak napravljen del pa pošilja na odlivanje v Zagreb, kar je zelo zamudno. Spomenik bo veličasten, na njem bo 38 figur, ki predstavljajo razne detajle iz NOB. Organizacija ZB v Celju je za postavitev spomenika zbrala že okoli 12 milijonov din. Ker je pa to za dograditev spomenika premalo, bi potrebovali še okrog 6 milijonov din. Zato bodo zbiranje sredstev nadaljevali.

Spomenik bo stal na Slandrovem trgu, odkrili pa ga bodo prihodnje leto — 22. julija — na dan praznika mesta Celja.

borcev. Sekcija za zbiranje zgodovinskega in dokumentarnega gradiva je zbrala dokaj materiala, ki bo služil za ureditev knjige »Celje v borbi«. Ta knjiga bo izšla drugo leto ob priliki odkritja spomenika NOV v Celju. Za knjigo, ki bo obsegala okoli 300 strani teksta in dokumentarnih fotografij, zbira gradivo okoli 70 bivših borcev.

V razpravi je med drugimi sodeloval tudi tov. Cveto Pelko, ki je poudaril naj borci vnesejo več borbenega duha v množične organizacije in organe

družbenega upravljanja. Predsednik okrajnega odbora ZB NOV, narodni heroj tov. Kovačič-Efenko se je zavzel za večjo skrb za nekdanje borce, katerim je treba pomagati pri pravilni zaposlitvi in skrbeti, da bodo dobili potrebne kvalifikacije. Predlagal je tudi, da se čimprej reši vprašanje prostora za pokrajinski muzej NOV v Celju, saj so dosedanja prostori preveč skromni za Celje.

Na skupščini so za uspešno delo podelili priznanja več članom ter organizacijam I., III. in IV. četrti, Stora, Aljažev hrib in Hudinja. Priznanje so izrekli tudi predsedniku občinskega odbora ZB tov. Loštrku.

Delegati so izvolili nov 17-članski odbor, za zastavonošo pa tov. Edija Golca.

Poleg vrste uspehov tudi nekaj napak in slabosti

Z OBČINSKE KONFERENCE ZK V MOZIRJU

Na nedavni občinski konferenci ZK v Mozirju je sekretar Anton Zupan prikazal vrsto uspehov, pa tudi napak in slabosti s posameznih področij dela komunistov. Tovariš Zupan je dejal, da komunisti vse premalo tolmačijo ljudem nove smernice naše gospodarske politike, zaradi česar se pojavljajo na terenu nerazumevanja. Člani ZK bi morali bolj skrbeti tudi za kmetijstvo, ki naj se krepi preko zadrug in kmetijskih posestev. Opozoril je tudi na delo članov ZK v podjetjih, kjer bi se naj bolj zavzemali za večjo storilnost, kar se da doseči s pravilno metodo dela. Na zborih volivcev, ki so bili zadovoljivo obiskani, se vedno bolj kaže zanimanje množic za reševanje vsakdanjih problemov.

Mladina naj se vključuje v aktivne mladih združnikov. Komunisti pa morajo mladini nuditi pravilno vzgojo in se bolj zanimati za njeno delo. V zaključku poročila je tovariš Zupan spregovoril o organizaciji SZDL in nekaterih njenih napakah, za katere so odgovorni člani ZK. Kritiziral je pasivnost posameznih osnovnih organizacij SZDL, kot n. pr. v Nazarjih in Gornjem gradu, ki so imele samo eno sejo

v zvezi s pripravi na občni zbor. To pa je bilo tudi vse.

Po plodni razpravi, v kateri je sodelovala večina delegatov, so izvolili nov enajstčlanski občinski komitej in revizijsko komisijo. Za sekretarja je bil ponovno izvoljen tovariš Anton Zupan. V petčlanskem sekretariatu so: Anton Zupan, Rudi Zager, Edi Herman, Jože Kozar in Mara Tratnik. Predsednik revizijske komisije pa je Franc Nerat.

R. Z.

V Rečici ob Savinji bodo v nedeljo odkrili spomenik padlim borcem

Nad 200 Rečičanov in okoličanov je bilo v vrstah NOV in se z orožjem v roki borilo proti okupatorju. Mnogo družin je bilo v taboriščih, mnogo po zaporih. 44 borcev je padlo v krvavih borbah z okupatorji, 20 pa jih je pomrlo po taboriščih ali so bili ustreljeni kot talci.

Tukajšnja organizacija ZB si je že dalj časa prizadevala, da bi padlim v NOB postavili spomenik. Ob veliki pod-

pori ljudstva, ki je prispevalo za spomenik nad 1 milijon dinarjev ter ostalih organizacij in podjetij je sedaj spomenik dograjen. Na 8 metrov visoki piramidi iz poliranega pohorskega granita bo vklesanih 64 imen padlih borcev in žrtev fašističnega terorja, ki so darovali svoja življenja za osvoboditev naše domovine. Zato bo za Rečico ob Savinji v nedeljo največji praznik, ko bodo odkrili spomenik.

»Ali si Ti moja mamica?«

OBIŠKALE SMO OTROKE V OTROŠKEM DOMU »VERE ŠLANDROVE« NA POLZELI

Kot je verjetno marsikomu dal pobude pred nedavnim članek v Slovenskem poročevalcu, tako smo tudi članice sindikata uslužbencev OLO Celje sklenile, da obiščemo male in velike gojence Doma na Polzeli. Da ne bi prišle med nje praznih rok, smo zbrale od članov sindikata prostovoljne prispevke in nakupile raznih dobrot.

Bilo je sicer mračno, deževno nedeljsko jutro, ko smo z avtom krenile polne veselega pričakovanja.

Prišle smo nepričakovano, za otroke neslišno v dom. Presenetile smo naj-

prej najmanjše pri igri. Nekateri so se takoj približali, del punčk pa se ni dal motiti: igrate so se mamice in svoje punčke skrbno in ljubeče polagale k počitku. Mala Božica je takoj vprašala tov. Stano: »Ali si ti moja mamica?« — Vidka je boječe stala ob strani, prišla je šele pred kratkim v dom iz Mozirja. Tudi Mija iz Maribora se je ojunčila in vprašala, če bodo tudi »sredinčki« in »veliki« dobili čokolado in pomaranče kot oni; med večjimi ima namreč brata, v prsih pa dobro srce. Sama je bila deležna dobrot in je takoj pomislila še na ostale. Preveč bi bilo, da pišem o vseh o Tinčku iz Celja, Ivu z Jesenic... vsi si želijo mamice, četudi je tetka Anica in »teta sestra« tako dobra z njimi! Ko je prišel upravnik med nas, se je najmlajši Čičev takoj oglašil: »Tovariš upravitelj!« — vzela ga je v naročje, malček pa ga je objel in pristrčno poljubil na lice.

Pri »sredinčkih«, to so predšolski večji otroci, smo bile že pričakovane. Obljubili so nam, da nam bodo za plačilo obiskaja kaj zapeli in pokazali kaj vse znajo. Oni, ki že obiskujejo prvi razred, so bili prav udržani. Nenadoma se je pojavila žena upravnika, ki je bolniška sestra v domu, z najmlajšo varovanko Slavico v naročju; Slavica je prišla šele pred kratkim iz Dečjega doma v Celju. Osemletna Vlasta se je takoj približala tej najmlajši in povedala, da je vedno pripravljena za pomoč pri varstvu Slavice, če ima sestra opravka z malimi bolniki v bolniški sobi. Kar tekmovali so v pripovedovanju, kako so pridni v šoli itd.

Vzgojiteljica je ravno igrala harmoniko deklicam, ki so rajale, Dečki so resno igrali šah, druga skupina je zopet čitala itd. Večji so ugotavljali, da ne kaže pred kosilom pojediti vseh »sladkosti«; prihranili jih bodo še za popoldne.

Upravnik nam je nato razkazal vse prostore. Povsod vlada red, hodnike pa poživlja bujno zelenje lončnic. V sobah manjka stenskih slik, ki bi napravile mnogo prijetnejše sobice. V vrstah stoji posteljice, vse enake kot v hišici palčkov iz pravljice o Sneguljčici. V kuhinji se je pripravljalo dobro kosilo: zelenjavna juha, telečji zrezki, dušen riž in solata; za poslastico pa biskvitne rezine.

Ko smo obiskali še dva bolnika v posebni bolniški sobi, so nas že prišli klicati, da je program pripravljen. V največji učilnici so sedeli vsi, ki niso nastopali in tudi za nas so bili pripravljeni stoli.

Vrstila se je točka za točko: peli so, deklamirali, mali deček je nastopil kot

Regulacija Savinje napreduje

Med ostalimi deli že betonirajo dva opornika za novi železobetonski cestni most čez Savinjo

Delo svetov v Mozirju postaja od seje do seje plodnejše

Občinski ljudski odbor Mozirje ima 12 svetov, ki precej prispevajo k reševanju gospodarskih, komunalnih, socialnih, kulturnih, zdravstvenih in drugih zadev. Največ sej sta imela svet za gospodarstvo in svet za šolstvo. Tudi svet za kmetijstvo, prosveto in šolstvo ne zaostajajo. Delo svetov postaja od seje

do seje živahnije. Predsedniki svetov bodo na prihodnjih sejah občinskega ljudskega odbora poročali o dosedanjem delu svetov. Predsednik ljudskega odbora je tudi sklical posvetovanje predsednikov svetov, na katerem so se pogovorili o delu svetov.

Svet za gospodarstvo je na svojih sejah obravnaval stanje v socialističnih obrtnih podjetjih. Stanje obrtnih in uslužnostnih podjetij na območju občine ni zadovoljivo. Sredstva za komunalno dejavnost bodo v tem letu zelo pila, zato bo moral svet za komunalne zadeve paziti, da bodo res racionalno izkoriščena.

Svet za turizem in gostinstvo je pravilno razumel svoje pristojnosti. V občini je več krajev, ki izpolnjujejo vse pogoje za razvoj turizma, predvsem pa znana Logarska dolina.

Področje občine je v glavnem kmetijsko in gozdarsko značaja. Za pospeševanje kmetijstva pa bo potrebno še precej napraviti. Svet za kmetijstvo je o teh vprašanjih že razpravljal. Zelo važna je tudi živinoreja. Za pospeševanje živinoreje je bila ustanovljena v Mozirju osemenjevalna postaja. Svet za gozdarstvo čuti premalo sodelovanja z okrajno upravo za gozdarstvo, njegove pristojnosti pa so zaenkrat še precej ozke.

Nekatera šole na področju občine so v zelo slabem stanju. Nekaj šol pa je v zasilnih privatnih stavbah.

Pereče je tudi vprašanje inventarja in učil. O gradnji novih šol zaenkrat še ne bo mogoče misliti zaradi pomanjkanja sredstev. Ljudje so pripravljani prispevati pri gradnjah, vendar sami ne zmorejo vsega. V prihodnjem šolskem letu bo nastalo tudi pomanjkanje učiteljev.

Stanje zdravstvene službe v občini še ni zadovoljivo. V tem letu je predvidena ureditev zdravstvenega doma v Nazarju, za kar je zagotovljen tudi nekaj finančnih sredstev. Večina svetov je svojo vlogo pravilno razumela. Vse premalo pa sveti obravnavajo problematiko s terena. Preveč se zanašajo na delo posameznih referentov ali šefov ustreznih odsekov.

Tudi sestav sedanjih svetov ni povsem zadovoljiv. V svetih je vse premalo mladine. Pri izvolitvi novih svetov bo treba to pomanjkljivost odpraviti.

Najbolj so skrbeli za otroke padlih borcev

INVALIDI V MOZIRJU SO ZBOROVALI

V Mozirju so se pred dnevi sestali invalidi na prvi občinski konferenci.

Občinski odbor ZVVI, ki je bil v začetku brez finančnih sredstev, je premagal prve težave. S pomočjo okraja in ostalih političnih organizacij stoji danes čvrsto na novih temeljih. Na področju občine je sedem osnovnih organizacij, v katere je vključeno 520 članov ali 94 % invalidov. Največ jih je neorganiziranih v Ljubnem ob Savinji. Najbolj delavni sta bili organizaciji v Mozirju in Gornjem gradu. Ti dve sta prejeli od Okrajnega odbora ZVVI Celje za uspešno delo tudi denarne nagrade. Najslabša je organizacija v Ljubnem ob Savinji, čeprav je bila včasih ena najdelavnejših. Vzrok temu so notranja trenja.

Občinski odbor in osnovne organizacije so najbolj skrbeli za otroke padlih borcev. Mnogo jih obiskuje razne šole: osnovne 92, gimnazije 66 in vaješniške šole 43 otrok. Najbolj zadovoljiv učni uspeh pa je bil na vaješniški šoli.

Osnovne organizacije so svoje delo razširile tudi na druga področja. Tako je osnovna organizacija v Lubah s pomočjo ostalih krajevnih organizacij odkrila spominsko ploščo padlim borcem. V Nazarju pa so člani pomagali pri postavitvi spomenika.

Občinski odbor ZVVI je posvetil glavno skrb osnovnim organizacijam na terenu, ki so imele že več sej in množičnih sestankov.

R. Z.

**NAŠIM BRALCEM,
DELOVNIM KOLEKTIVOM
IN VSEM DELOVNIM LJUDEM
NAJPRISRČNEJE ČESTITA
K MEDNARODNEMU
DELAVSKEMU PRAZNIKU**

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

Celjskega tednika

Z zborovanja slepih v Celju

Pretekli petek je bila v vrtni dvorani hotela »Evrope« v Celju redna letna skupščina Okrajnega odbora združenja slepih. Posebno zanimivo je bilo organizacijsko poročilo tajnika, iz katerega je bilo razvidno, da je v društvu članjenih 85 slepih iz celjskega okraja. Posebno težavno je vprašanje starejših slepcev, ki niso hodili v šole in se domne ne morejo sami preživljati, tako da so navezani več ali manj na socialne podpore. Današnja družba nudi slepim neprimerno več možnosti, saj jim v posebnih šolah in tečajih nudi možnost izobrazbe, tako da so danes slepci zaposleni v raznih službah, zlasti so se obnesli kot telefonisti, pri raznih delih

v inštitutu za elektrovezve in celo kot fizioterapevti, maserji in slinč. Kljub temu pa je v celjskem okraju le 8 slepih, ki obvladajo specialno pisavo in bo tudi v tem pogledu treba več dela. Socialni položaj je na splošno šibek, saj je 33 članov, ki imajo pod 3000 din mesečnega dohodka na družinskega člana.

O poročilu se je razvila še razprava, v kateri je predsednik republiškega združenja Rožanc France analiziral položaj društva in se zavzel za to, da se usposobi čim več članstva za delo, kajti s tem, da jim omogočimo samostojno delo in primerne zaposlitve, bomo ta problem najlepše rešili.

H. A.

VELEBLAGOVNICA LJUDSKI MAGAZIN * CELJE

proda ali da na prepis gospodarskim organizacijam sledeča osnovna sredstva: Prodajno mizo za buffet z vsemi napravami za pomivanje kozarcev.

Tudi Vladko bo delal

— »Zakaj ste prišli spet tako pozno v urad?«
— »Po stopnicah sem padel...«
— »In zato potrebujete kar celo uro?«

Gozdovi, zlata jama Finske

ZANIMIVOSTI

TRUMANOVA HČERKA SE JE ZAROČILA

»STRIC« MARLON BRANDO

V odmorih med filmskim snemanjem se znani filmski igralec Marlon Brando veokrat napoti med otroke — pacient ortopedske bolnišnice Los Angelesa. Otroci, ki so zaradi težkih boleznih privezani na postelje, ali vozičke, z velikim zanimanjem poslušajo čitanje lepih pripovedk. Marlon Brando goji do teh otrok veliko sočutje, kajti nekoč, ko je v nekem filmu moral igrati vlogo pohabljenca, je dobro spoznal težave in trpljenje teh ljudi. Zato tembolj občuti potrebo, da prebije kako urico z otroki v omenjeni bolnišnici.

NA BOLNE IN ONEMOGLE KAJ RADI POZABLJAJO

V Veroni so tri mlade deklice odkrile nekdanj slavno cirkuško umetnico artistinjo Terese Bonazzo, ki sedaj živi v skromni sobici kot invalid. Za vzdrževanje ima le malo sredstev, pa tudi različnih del si sama ne more opravljati. Deklice ves prosti čas prebijejo pri pohabljeni artistinji in ji opravljajo vsa dela. Njej veljajo tudi vsi prihranki treh deklic. Ko je prebivalstvo zvedelo resnico o sedanjem življenju artistinje, se o tem precej razpravlja, vprašanje pa je, če bo Terese Bonazzo imela od tega kaj haska.

TRGOVSKO PODIETIE

JADRAN

CELJE, Stanetova ulica 13 — Telefon 20-67

Vam v engro in detajlu nudi vse vrste suhih, oljnatih in umetniških barv, lakov, klejev itd. — Priporoča se za cenjeni obisk!

Svojim cenj. odjemalcem čestita k 1. maju.

14

15

16

Nepričakovano se je pognal Blisku na hrbet, da bi ga podri; toda skok je bil za malenkost prekratek in stari vodja je presenečen omahnil na tla. Vstati ni imel več časa, kajti Bliskovi zobje so ga že držali za tilnik, njegovi zobje so počasi in premišljeno stiskali. Baloojev vrat je bil zlomljen in boj je bil končan. Krdelo, ki ju je gledalo, se je vrglo na truplo svojega bivšega vodnika in ga začelo trgati. Le Blisk se ni udeležil te zadnje pojedinke.

ZA VELIKE USPEHE delavskega samoupravljanja v Tovarni emajlirane posode ima zasluge celoten kolektiv

Ko so se pred kratkim sestali člani novoizvoljenega delavskega sveta pri Tovarni emajlirane posode v Celju in poslušali od zastopnikov bivšega organa delavskega samoupravljanja organa o dosedanjem delu, so morali po-

kg letno na osebo. To nalogo, ki pa še vedno izkazuje neprimerno sorazmerje s potrošnjo emajlirane posode v zahodnih evropskih državah, kjer znaša povprečna letna potrošnja od 1,5 do 2 kg na osebo, pa bo kolektiv lahko izvršil, če bo povečal proizvodnjo, kar pa zno-va zavisi od normalnega in zadostnega

pregledi in potrditve mesečnih finančnih in proizvodnih uspehov, pregled letnega načrta investicij in remontov, pregled in potrditev tarifnega pravilnika in pravilnika o premijah, pregled perspektivnega razvoja tovarne za nadaljnjih 10 let, razvoj in uvoz, potovanja v inozemstvo, kvaliteta proizvodov, higiensko tehnično zaščito, strokovna vzgoja mladine itd. vidimo, da je bil delavski svet v Tovarni emajlirane posode najboljša šola upravljanja.

DOBER DELAVSKI SVET - jamstvo za dobro upravljanje tovarne

Po enomesečnih predvolilnih pripravah so pred dnevi v Železarni Štore izvolili nov 60-članski delavski svet. Podjetje je bilo razdeljeno na devet volilnih enot. Volitve so bile izvedene v glavnem do 8. ure jutraj. Udeležba je bila 93%. Neopravičeno ni izostal nihče.

Z glasovanjem so člani kolektiva dokazali, da jim ni vseeno, kdo jih zastopa v delavskem svetu. Od 60 izvoljenih je 23 članov ZKS, 8 mladincev in 1 žena. Od dosedanjih članov delavskega sveta je bilo ponovno izvoljenih 22. Od novega delavskega sveta pričakujejo, da bo s pomočjo sindikalne organizacije dosegel velike uspehe. Nepravilno je le to, da je od 200 zaposlenih žena zastopana v delavskem svetu samo ena. Vse kaže, da se pripisuje vprašanju žena premalo pozornosti.

J. M.

Krvodajalska akcija v Štorah dobro poteka

Do sedaj odlično uspeli akciji, dne 10. in 20. aprila, pri katerih je dalo kri 123 prostovoljcev, dokazuje, kako so štorski železarji pravilno doumeli pomen te človekoljubne akcije in so darovali za boljše ono, kar je za njih najdragocenejše. V nadi, da bosta tudi obe prihodnji akciji uspeli tako kot prvi, se vsem, ki se žrtvujejo in na kakršenkoli način pomagajo, najlepše zahvaljujemo.

Transfuzijska postaja, Celje

V Štorah samostojen koncert „Svobode“

Pred dnevi je moška pevka sekcija DPD „Svoboda“ priredila v dvorani Doma kulture samostojen koncert domačih in umetnih pesmi. Zbor je vodil večletni pevovodja tov. Avgust Ulaga. Spored, za katerega so se marljivo in skrbno pripravljali več mesecev, je obsegal 18 pesmi. Solo točke sta izvajala

DELAVSKI SVET - uspešna šola upravljanja v Železarni Štore

Ze v pripravah na volitve novega delavskega sveta v Železarni Štore so prišli do izraza tisti pomembni uspehi, ki jih je organ delavskega upravljanja v Železarni dosegel ne samo tekom zadnjih dveh let, marveč na osnovi delovnih zmag, ki so jih v Štorah beležili že prej in tako na njih postavili temelj za uspešen razvoj podjetja.

Osrednji problem, okoli katerega je imel veliki dela ne samo delavski svet,

marveč tudi ostali organi v tovarni, je bilo pomanjkanje surovini, zlasti za martinarno ter valjarno. Zaradi teh težav, lani kolektiv ni v celoti izpolnil proizvodnih obveznosti. Veliko težav so v Železarni Štore imeli tudi zaradi nezadostne dobave uvoženega premoga. Prav to pomanjkanje jih je napotilo, da so začeli misliti o novem tehničnem postopku, pri katerem bi izkoriščali domač premog.

Zgledno delo so opravili z analitično ocenitvijo delovnih mest, s čimer so, kot prvi kolektiv v naši državi, uredili notranje odnose do dela. Analitična ocena delovnih mest jim je tudi najbolj nazorno prikazala stanje in potrebe po kvalificirani delovni sili. Pri tem so ugotovili, da v Železarni manjka visoko kvalificirane delovne sile. Da bi ta položaj rešili z delavci, ki so že v tovarni in opravljajo takšna dela, toda brez potrebnega znanja, so v Železarni, oziroma pod podstvom Metalurške industrijske šole organizirali tečaj za visoko kvalificirane delavce. Odziv je bil zadovoljiv in šola je že na začetku dela pokazala lepe uspehe. Omembe je vredno, da v tej šoli niso pozabili na predmete splošne politične vzgoje. Tako bodo po opravljenem tečaju iz šole izšli ne le dobri strokovnjaki, marveč tudi delavci, s primerno splošno in politično izobrazbo.

Tako, kot noben drug kolektiv, pa se lahko delavski svet v Železarni Štore pohvali, da so veliko storili na zboljšanju higiensko-tehnične zaščite dela. Tu so dosegli, v skrbi za delovno zaščito človeka, takšen uspeh, da se je znatno zmanjšalo število delovnih nesreč, ki je v povprečju celo nižje od evropskega.

Ko že govorimo o uspehih delavskega upravljanja v Železarni Štore je prav, da povemo, da člani organa delavskega upravljanja niso bili aktivni samo na sejah sveta, marveč še bolj pri delu najrazličnejših komisij delavskega sveta. Prav pri tem delu, so se člani delavskega sveta spoznavali z najrazličnejšimi problemi do vseh podrobnosti, se tako učili in širili svoje obzorje.

Delovno področje delavskega sveta pa ni zajemalo samo proizvodne probleme, med katerimi je elektroplavž in po-

znana pevca Fric Zohar in Erih Stepanič.

Vsebinska sporeda in kakovost nastopa „Svobode“ vidno napreduje in zasluži vso moralno in materialno pomoč. Vendar so domačini s slabo udeležbo dokazali, da njihovega truda ne cenijo dovolj.

S tem koncertom bo zbor gostoval še na Kozjanskem in Zgornji Savinjski dolini, zlasti v krajih, kjer nimajo svojih pevskih zborov.

J. M.

Kovinarji iz Štor bodo slovesno praznovali 1. maj

Te dni je bila v Železarni Štore seja sindikalnega akta. Sklenili so, da bodo podjetje slavnostno okrasili in obiskali ter obdarili vse bolne člane. Na večer pred praznikom bodo pripravili slavnostno akademijo v Domu kulture. Na sporedu bo slavnostni govor, nastop moškega in ženskega pevskega zbora domače „Svobode“ in recitacije. Igrala bo tudi godba na pihala.

Prvega maja jutraj bo godba igrala budnico. Nato bo skupni pohod na letovišarsko postojanko in počitniški dom „Svetina“, kjer bo prvomajsko rajanje.

Člani delovnega kolektiva Železarne Štore vabijo vse delovne ljudi iz bližnje okolice, da se udeležijo tega veličastnega praznovanja.

M. J.

IZ ŠTOR

Te dni so delovni kolektiv Železarne Štore obiskali člani delavskega sveta Kemične tovarne iz Most pri Ljubljani. Ogledali so si celoten proces proizvod-

Volitve v prvi delavski svet

nje ter se zanimali za delo in življenje kolektiva, zlasti pa za delo delavskega sveta in sindikalne podružnice.

Pred dnevi so imeli v Železarni Štore redno sejo izvršnega odbora sindikalne podružnice, na kateri so razpravljali o organizacijskih vprašanjih. Za novega predsednika je bil izvoljen tovarš Ivan Ternovšek, za njegovega namestnika pa Friderik Jernejšek. Izvolili so še sedemčlansko komisijo za vprašanja žena, ki jo vodi večletna aktivna članica izvršnega odbora tovarišica Marica Mernik, komisijo za tarfna vprašanja ter komisijo za politično, ideološko in ekonomsko vzgojo članstva.

J. M.

Tudi v malem obratu »Konfekcija« v Preboldu bodo uvedli norme

Na pobudo tekstilne tovarne je lani v aprilu bivši občinski odbor v Preboldu ustanovil konfekcijsko delavnico.

Delovni kolektiv tega podjetja, ki šteje sedaj že 27 kvalificiranih delavk in delavcev, je v tem letu kljub raznim težavam, pomanjkanju poslovnih prostorov itd., že zelo lepe uspehe. Predvsem se je izkazal z nizkimi cenami konfekcijskih proizvodov. To mu je delno omogočilo po nizki ceni nabavljeno defektno blago v tekstilni tovarni, predvsem pa nesebična požrtvovalnost kolektiva.

V tem podjetju je zadnje čase že močno prišlo do izraza delavsko samoupravljanje, ki je spočetka bilo na

manjkanje električne energije predstavljal eno izmed najbolj bolečih točk, marveč je kolektiv Železarne vodil računa tudi o splošnem javnem udeleževanju svojih članov pri najrazličnejših organizacijah. Ta skrb je dobila materialno obliko v pomoči pri gradnji doma Svobode, gasilskega doma, šole in podobno. Novi delavski svet pa stoji tudi pred težkim problemom glede telesnovzgojnega udeleževanja mladih delavcev. V Štorah že dlje časa pogrešajo telovadni dom. Prav gotovo bo moral kolektiv Železarne v bližnji bodočnosti tudi temu problemu posvetiti nekoliko več pozornosti in pomagati uresničiti željo mladih železarjev.

Nizki stopnji. To je pokazalo že tudi vidne uspehe v proizvodnji, ker delavci in delavke resnično čutijo, da podjetja upravljajo sami in se zato tudi čutijo odgovorne za dobro poslovanje podjetja. Na zadnji seji delavskega sveta, ki ga tvori ves kolektiv, je prišlo do zelo pestre razprave. Rezultat tega je bil, da bo kolektiv pričel delati po normi, ker smatra, da se bo tako proizvodnja še občutno dvignila, cena proizvodov pa znižala. Delavski svet je sklenil tudi, da je treba disciplino povečati, ker so se nekateri, namesto da bi vlagali na delovnem mestu vse svoje moči in znanje za dvig proizvodnje, raje doma ukvarjali s šušmarstvom.

K. V.

Kleparstvo in vodovodne instalacije

FRANJO DOLŽAN, CELJE, Trg mučnikov

izvršuje vsa v stroko spadajoča dela. Svojim cenj. strankam čestita k 1. maju.

S prvega zasedanja novoizvoljenega delavskega sveta

trditi, da je delavsko samoupravljanje v največjem celjskem kolektivu doseglo prav lepe uspehe in da se delo samoupravnega organa iz leta v leto izpopolnjuje ter zajema čedalje večji krog delavcev. Lepe uspehe dela delavskega sveta v Tovarni emajlirane posode ne pripisujejo samo organu delavskega samoupravljanja, temveč celotnemu kolektivu. Ta ugotovitev je med vsemi najbolj pozitivna, saj bi sicer delavski svet ne mogel izvrševati svojih nalog, če se ne bi njegovi člani tesno naslanjali na svoje volivce v kolektivu.

Druga stran uspešnega dela delavskega sveta Tovarne emajlirane posode se kaže v samoiniciativnem reševanju vseh perečih nalog. In teh problemov v tovarni ni bilo malo; predvsem pa so izvirali spričo pomanjkanja uvožne dekapirane pločevine. Zaradi nezadostnega uvoza pločevine — železarna Jesenice, kot edini proizvajalec te vrste pločevine pri nas krije komaj eno tretjino potreb — so nastale na domačem tržišču precejšnje težave, ki jih skuša kolektiv zaceliti z najboljšo voljo, saj se zaveda, da je zboljšanje življenjskih pogojev naših ljudi v določeni meri tudi odvisno od potrošnje emajlirane posode. Povprečna potrošnja emajlirane posode v naši državi pa je zelo nizka, saj znaša komaj 0,17 kg na osebo. Želja kolektiva je, da bi potrošnjo posode že v kratkem povečali na 0,35

uvoza dekapirane pločevine. Delovni kolektiv tovarne emajlirane posode bi lahko v stremljenju po povišanju potrošnje emajlirane posode precej prispeval, saj bi lahko povečal svojo proizvodnjo za okoli 1 milijon kilogramov na leto, ne da bi pri tem potrošil posebna investicijska sredstva. Za povečanje proizvodnje emajlirane posode za nadaljnjih 2 milijona kilogramov, pa bi kolektiv potreboval okoli 165 milijonov investicijskih sredstev, kar bi bilo ob načrtu po gradnji nove tovarne emajlirane posode z zmogljivostjo okoli 1 milijon kilogramov posode in ki bi zahtevala 2 milijardi dinarjev investicij, vsekakor zelo ekonomsko.

V analizi dosedanjega dela delavskega sveta je prišla močno do izraza potreba po sklicevanju rednih sestankov v obratih, kjer naj bi člani organa delavskega samoupravljanja razpravljali s člani kolektiva o vseh perečih nalogah in težavah. Z uveljavljanjem takšnih sestankov bi pri delavskem upravljanju sodeloval celoten kolektiv.

Delavski svet Tovarne emajlirane posode je v svoji zadnji dveletni mandatni dobi reševal najrazličnejše probleme na 25 zasedanjih. Glede na pestrost dnevnih redov, saj so se tu zvrstile razprave o pregledu in odobritvi letnih proizvodnih načrtov, tako po količini, kakor tudi po vrednosti po posameznih proizvodnih skupinah, nadalje

otrok, razpravljali o alkoholizmu med šolsko mladino in o nešteti drugih koristnih vprašanjih. V nekaterih večjih kmečkih predelih so šolski odbori skrbeli tudi za pošolsko mladino.

Šolski odborniki so v mnogo primerih aktivno sodelovali na roditeljskih sestankih in s svojimi koristnimi nasveti pripomogli k zblizanju doma in šole.

Šolski odbori srednjih šol (predvsem gimnazij) so se ukvarjali bolj z vzgojno in socialno problematiko kot pa z gospodarsko, čeprav tudi te niso za nemarjali.

V manjših krajih so pogosti primeri, da šolski odbori prepuščajo vso skrb za šolo upraviteljem in učiteljem, sami pa se omejijo bolj na razprave o šolskem proračunu in podobno.

Dejstvo je, da večina šolskih odborov ni znala pritegniti k sodelovanju množičnih organizacij, da bi v perečih, splošno družbenih vprašanjih, ki presegajo delokrog šole in šolskega odbora, razpravljali v širši javnosti. Mnogo greše tudi množične organizacije same, ki so v šolske odbore poslale svoje zastopnike, potem pa ne nadzirajo njihovega dela, niti jim ne nudijo kakršne koli pomoči in upore.

Sodelovanje šolskih odborov z učiteljskimi zbori, direktorji in upravitelji šol je v splošnem zadovoljivo, prav tako pa so tudi vodstva šol podpirala šolske odbore in jim pomagala premostiti prve težave pri uvajanju družbenega upravljanja v šolah. Primerov, da bi vodstva šol zadrževala izvršitev sklepov šolskih odborov, ni bilo. Pač pa so šolska vodstva v nekaj primerih preprečila, da bi se uveljavili nezakoniti sklepi (telesne kazni, nazivanje z »gospodom« in »gospo«).

Sodelovanje dijakov v šolskih odborih se je na splošno pokazalo pozitivno in koristno. V posameznih primerih se sicer zastopniki dijakov še niso zadostno uveljavili, da bi odločneje nastopali z raznimi predlogi. Dostikrat pa tudi niso bili dovolj seznanjeni s problemi, da bi jih lahko pomagali reševati. Zato so šolska vodstva dala iniciativno mladinski organizaciji, da je sklicala skupnost učencev, ki je dala svoje predloge, katere je potem na sejah šolskega odbora predlagal zastopnik dijakov.

Družbeno upravljanje v šolstvu je prebrodilo prve težave

Za družbeno upravljanje v šolstvu lahko trdimo, da je že premostilo prve osnovne težave in se zlasti v zadnjem letu uveljavilo kot važen družbeni činitelj.

V splošnem se dejavnost članov šolskih odborov usmerja bolj na materialno kot na idejno, vzgojno stran. To pa ni nič čudnega, spričo dejstva, ker so mnoge naše šole, tako glede stavb, opreme in učil v sila slabem stanju. Šolski odbori pri obravnavah ostalih stvari iz njihovega področja navadno vedno zadenejo ob materialni problem kot pogoj za uspešnejše delo. Vendar so šolski odbori dosegli vidne uspehe v skrbi za redno obiskovanje šole — prav tako pa so pokazali tudi veliko zanimanje za zdravstveno in socialno varstvo učencev in uspešno rešili marsikateri problem v šolah.

Izbor članov šolskega odbora pri nekaterih ustanovah ni bil pravilen. Ponekod so člani šolskega odbora ljudje, ki so preobremenjeni z drugimi funk-

cijami in tako šolski odbor nima posebnih koristi od njih. Ponekod, zlasti na podeželju, pa so v šolskih odborih sicer dela voljni člani, vendar se ne znajdejo prav v šolski problematiki.

Pri mnogih šolskih odborih je opaziti, da posamezni člani ne poročajo o svojem delu organizacijam, katere so jih pooblastile kot svoje zastopnike. Zato se šolski problemi ne obravnavajo v zadostni meri na raznih množičnih sestankih.

Kot že omenjeno, delo šolskih odborov po vsebini in metodi v celoti še ni zadovoljivo in so, zlasti v manjših krajih, posvečali prvenstveno skrb materialnim vprašanjem. Bolj razveseljava pa je slika dela šolskih odborov v večjih središčih, mestih in industrijskih krajih. Tod so šolski odbori na svojih sejah predvsem razpravljali o učnih uspehih ter o vskladitvi vzgojnih ukrepov šole in doma. Ponekod so ustanovili šolarske knjižnice za siromašne učence, skrbeli za vzgojo zanemarjenih

Šolski odbor Trgoveške vajenske šole, ki je med najboljšimi šolskimi odbori v Celju

Odgovorna, težka in naporna je njihova služba

LJUDSKA MILICA V SLUŽBI JAVNEGA REDA, VARNOSTI TER ČU-
VARJA ZASEBNE IN DRUŽBENE IMOVINE

»PUSTITI LJUDI V MIRU, PA BO VSE V REDU«

Cesto smo pričla neprijetnim prizorom, ko poseže v naše zasebno ali družbeno življenje roka pravice — organ Ljudske milice. Kot neprizadeti opazovalci se kaj radi postavimo na stran prizadetega, ne da bi trezno presodili, v čem je njegov prekršek in kdo ima prav. V organu LM vidimo nadležnega človeka, ki išče dlako v jajcu, češ da se dela važnega, ker opravlja odgovorno službo. »Pustite ljudi v miru, pa bo vse v redu!« — taka je navadno sodba tistih, ki ne znajo presoditi, kaj pomenita javni red in varnost.

PIJANČEVANJE POVZROČA ORGANOM LM NAJVEČ SKRBI

Pripadniki LM se pogostoma upravičeno pritožujejo, da jim največjo skrb prizadeva pijančevanje, ki ga spremlja nedostojno vedenje, prepri, pretepi in gmožna škoda. Počitka potrebni delovni ljudje in njihove družine pač ne morejo mirno prenašati nočnih razgrajev. Spopad z organi LM je neizbežen. Ali je to potrebno? Le prepo-

Pravo nasprotje take sodbe pa nastane tedaj, ko ob razburljivem dogodku kličemo na pomoč čuvarje javne varnosti, pa jih trenutno ni v bližini. Ne da bi sami priskočili na pomoč, se zgražamo nad njihovo odsotnostjo, češ: nikdar jih ni pri roki, kadar so najbolj potrebni. Niti prvo niti drugo mnenje ne dela časti demokratičnim državljanom, h katerim se vsi radi prištevamo. Kot taki bi se morali zavedati vsi, da so javni red, varnost in nedotakljivost tuje lastnine naša častna zadeva.

gosti so tudi žalostni primeri, ko pijanec pretepa svojo ženo in otroke, da se morajo zateči v varstvo sosedov, tu jih ljudi ali celo na postajo LM. Često je ta edina rešiteljica nesrečnih. Celotna družba bi morala najti sredstva, da taka dejanja v kati zatre. Zatrila jih bo pa le tedaj, kadar bo preprečila pijančevanje.

NAJVEČ NESREČ JE ZARADI KRŠITVE PROMETNIH PREDPISOV

Statistika nesreč dokazuje, da je teh največ zaradi kršitve cestnih prometnih predpisov. Če jih poznamo, zakaj jih potem ne upoštevamo. Ali ni žalostno, da nas morajo nanje navajati or-

gani javne varnosti? Zgodi se celo to, da se z njimi prepiramo in žalimo njihovo službeno dolžnost. Kar se tiče javnega reda, še zdaleka nismo in ne moremo biti zadovoljni.

SKRB ZA OSEBNO VARNOST IN ZA VARNOST LJUDSKE IMOVINE

Kako skrbi Ljudska milica za našo osebno varnost in varnost osebne in ljudske imovine, nam kažejo naslednji primeri. Meseca decembra preteklega leta so se na Zg. Hudiinji pri Celju zastrupile štiri osebe. Z največjo naglico je LM zasledila avto na cesti in v nekaj minutah rešila ponesrečence razen enega. Malenkostna zamuda bi povzročila smrt vseh štirih. — Pozimi je vinjen človek zabredel v Hudiinjo. Ko se je že potapljaj, je miličnik v uniformi skočil za njim v vodo in mu rešil življenje. — V času redukcije električnega toka je v temi ležal na Mariborski cesti vinjen mož. Le s težavo ga je

miličnik privlekel na pločnik. Nekaj trenutkov nato je težak tovorni avto pridrvel mimo z največjo brzino. Rešeni mož bi bil gotovo povožen. — Znan je tudi primer, ko je pri kapucinskem mostu padel otrok v Savinjo. Ze je pretila nevarnost, da ga vodni tok zanesse pod led. Organ LM se je oblečen spustil v vodo in rešil otroka. — Na Silvestrovo se je pod bencinsko črpalko na Mariborski cesti vnel osebni avto. Da bi preprečila eksplozijo bencinske zaloge, je Ljudska milica mobilizirala sode na pomoč, ki so z združenimi močmi preprečili več milijonsko škodo.

SLUŽBA ORGANOV JAVNE VARNOSTI JE TEŽKA IN ODGOVORNA — ZATO JIM MORAMO POMAGATI

Samo na teh primerih vidimo, kako težka in odgovorna je služba organov javne varnosti in kako potrebna in koristna ji je pomoč vseh odraslih državljanov pri njihovem naporu delu. Toda kaj se dogaja? Mnogih kaznivih dejanj sploh ne prijavljajo ali pa prepozno. Zato je uspeh preiskave otežkočen. V primerih že izvršenega zločina ali morebitne nesreče ni umestno, da se sami lotimo premikanja predmetov, kar otežuje ugotovitev dejanske stanja, ki jo morajo opraviti na kraju dogodka organi javne varnosti. Ako smo pričla kaznivih dejanj ali nemoralnega vedenja pokvarjenih ali nerazsodnih ljudi, čisto ne ukrenemo ničesar, da bi krivca posvarili ali mu onemogočili nečestno in nepošteno ravnanje. Človeku, ki ga je napadel pobesneli pijanec, niti ne priskočimo na pomoč, da bi ga rešili pred surovežem. Med resnimi prijavami raznih zlohotnih dejanj je žal še vedno nekaj anonimnih. Take prijave brez podpisa zavirajo in otežkočajo potek preiskave, zlasti če je kaznivo dejanje v zvezi z materialno škodo. Mnogi niti ne vedo, da je tajnost podpisane prijave na željo podpisnika strogo zadržana. Takoga značaja so tudi prijave na tajništvo za hotranje uprave ali pri javnem tožilstvu. Čim bolj bomo zasledo-

vali škodljivce naše skupnosti, tem manj bo nepravil in gorja.

STARŠI SE VEDNO PREMALO OPOZARJAJO OTROKE NA PROMETNE PREDPISE

Posebno poglavje varnostne službe zavzema naša mladina. Starši in vzgajalci še vedno premalo opozarjajo svoje otroke in v varstvo izročeno mladino na mnoge nesreče, ki so posledica kršitve prometnih predpisov. Dopovejmo mladini, da cesta ni ne igrišče in ne sprehajališče. Opozarjajmo mladino na nevarnost križišč in na najpogostnejše ceste. Se celo pri dijakih opozorila LM nič ne zaležejo. Kaj je bolje: prepuštili mladino nevarnosti ali seči po strožjih ukrepih? Tudi v tem primeru bi odrasli lahko storili mnogo dobrega.

VSAKO OSEBO, KI JO SPREJME KDO POD STREHO, JE TREBA PRIJAVITI

Ze sam prekršek predpisov javnega reda, da nekateri državljani sprejemajo pod svojo streho osebe, ne da bi jih prijavili, otežkoča zasledovanje poedincev, ki s slabo vestjo beže iz kraja v kraj. Ne moremo trditi, da so vsi neprijavitelji nepošteni, vendar se med njimi skrivajo tudi taki, ki jih organi LM zaman iščejo. Tako se po-

javi klateštvo, ki ga bo treba vsekar odpraviti.

Kot prijatelji zdravega športa ne moremo razumeti surovosti na športnih igriščih. Ali se ne bi med športniki našli tudi taki, ki bi na primeren način opozorili vročerkvrneže v interesu družbene morale in športa samega? Kaj nam pomagajo predpisi, da mladini do 18. leta starosti ni dovoljeno obiskovati plesišč, neprimernih filmskih predstav in da po določeni večerni uri nima kaj iskati na cesti, če niti starši niti ostala družba proti temu ničesar ne ukrenejo in v mnogih primerih tako mladino še celo podpirajo in zagovarjajo?

Odgovorna, težka in naporna je služba pripadnikov Ljudske milice. Vse njihovo požrtvovalno delo, ki ne pozna ne natanko odmerjenega delovnega časa ne počitka ob praznikih in ki ga vestno opravljajo podnevi in ponoči, je posvečeno interesom naše skupnosti. Zato je dolžnost vseh nas, da pripadnike Ljudske milice vztrajno in vsestransko podpiramo ter jim pomagamo k nenehnemu dvigu naše kulture in civilizacije.

Pred osnovno šolo v Gregorčičevi ulici je vedno zelo živahno. Ker je tu precejšen avtomobilski promet, je nujno, da bi na pločniku pred šolo namestili zaščitne verige. Kajti vsak novi varnostni ukrep bo zmanjšal število prometnih nesreč

Najstarejša v Jugoslaviji

Ostale pa uvažajo, predvsem iz Amerike. Čeprav so v izvozu aktivni, ne dobivajo zadosti deviz in sredstev za nabavo surovih kož. Večkrat pa se dogodi, da surovine prihajajo z večmeščno zamudo, tako da ne morejo vršiti namoka za redno produkcijo. Tako postanejo v medfazni zalogi razne vrzeli, ki slabo vplivajo na storilnost dela. Ako bi izkoristili polno zmogljivost, bi se storilnost dela gotovo precej povečala, čeprav se od leta 1946 stalno dviga in se je do konca preteklega leta povečala za 24 odstotkov. Tudi norme so zvišali za 23 odstotkov. Za dvig storilnosti v podjetju imajo največ zaslug tehnično in upravno vodstvo ter komisija za tarife in norme. Proizvodnja pa se je, če vzamemo indeks leta 1939 — 100, povečala danes na 132.

Delavsko gibanje v tovarni se je pričelo kmalu po prvi svetovni vojni preko sindikata, ki ga je vodila socialdemokratska stranka. V tem gibanju je bilo organiziranih 60 do 70 odstotkov delavcev, obstajalo pa je do leta 1935, ko je izbruhnila stavka usnarjev, ki je le deloma uspela. Delavcem je uspelo skleniti z lastnikom tovarne kolektivno delovno pogodbo, vendar so bili delavci, ki so bili v stavki najbolj angažirani, ob kruhu.

**Mesna
vrtnarija**
CELJE

ČESTITA VSEM DELOVNIM
KOLEKTIVOM IN VSEM
DELOVNIM LJUDM
K DELAVSKEMU PRAZNIKU
1. MAJU

Podjetje, kateremu se obeta lep razvoj

Splošno stavbeno in mizarsko podjetje v Smartnem ob Paki je bilo ustanovljeno leta 1952 in je naslednik bivšega Remontnega podjetja v Smartnem ob Paki.

Ker je imelo to podjetje v začetku svojega delovanja premale in slabe prostore, ki tudi v zdravstvenem pogledu niso odgovarjali, je jasno, da ni bilo moči pričakovati hitrejšega in boljšega razvoja. Zato je bila prva skrb tečajnega vodstva, da preskrbi boljše in lastne prostore. Ze nekaj let sem je podjetje v lastnih prostorih, ki pa sedaj tudi ne odgovarjajo več potrebam, vendar so za silo še dobri. Za svojo različno dejavnost, kot so: gradbena, mi-

Med okupacijo je tovarna obratovala v glavnem za vojaške potrebe okupatorja. Velik del tehničnega in upravnega aparata je bil nemškutarski. Vendar so bile v tovarni tudi sile Osvobodilne fronte, ki jim je z organizacijo delavske enotnosti uspelo ob prevratu očuvati tovarno pred uničenjem. Po vojni je tovarna takoj pričela z obratovanjem. Kvaliteta proizvodov je mnogo boljša od predvojne, kar je posebno v interesu delavcev, ki upravljajo tovarno, saj s tem koristijo sebi in skupnosti.

Delavski svet, ki se je v tovarni že močno uveljavil, razpravlja o proizvodnji in ostalih problemih na svojih sejah, ki so zelo živahne in plodne, od časa do časa pa tudi s celotnim kolektivom podjetja. Na sestankih pa premalo razpravljajo o splošni gospodarski problematiki v Jugoslaviji.

Ker ima šoštanjska tovarna usnja že staro tradicijo, ni čuda, če je med zaposlenimi veliko delavcev, ki delajo v tovarni že nad 20 let.

Podjetje ima lasten industrijski tir ter kalorično električno centralo, ki je zlasti v zadnjih zimah pokazala veliko koristnost, saj je drugod pomanjkanje električnega toka močno oviralo delo in povzročalo proizvodnji hudo gospodarsko škodo.

V tovarni posvečajo vso skrb tudi strokovnemu, političnemu in kulturnemu izobraževanju delavstva. Sindikalna podružnica je zadnje čase organizirala ciklus predavanj, kjer so sodelovali vsi člani delavskega sveta. Preko teh predavanj sindikalna podružnica vzgaja delavstvo, le žal, da je udeležba na teh predavanjih nezadovoljiva.

V tovarni delujejo preko DPD Svobode: godba na pihala, smučarski klub, planinska sekcija in dramski odesk.

Ob koncu je treba poudariti še to, da velik del zaslug za napredek tovarne odpače na direktorja, prvoborca tovariša Andreja Stegnarja in na pridnost ter discipliniranost delavstva. (-10)

IZLETI V PRIRODO

ŠOŠTANJSKO PD IMA 360 ČLANOV — ŠIROK RAZMAH PLANINSTVA V SALEŠKI DOLINI — ANDREJ STEGNAR ODLIKOVAN Z ZLATIM ČASTNIM ZNAKOM PZJ

Kljub temu, da je bilo sedanje Planinsko društvo Šoštanj ustanovljeno šele leta 1952, je v tem kratkem času doseglo že nekaj pravih uspehov.

Takoj po osvoboditvi so pričeli z gradnjo lastnega planinskega doma na Slemenu (1096 m), ki so ga popolnoma dogradili in opremili leta 1954. Postojanka je razmeroma obsežna, udobno grajena in nudi krasen razgled. Turistom je na razpolago 35 postelj in skupna ležišča za 50 ljudi. Dom je oskrbovan z lastno električno energijo. Privlačnost za turiste so poleg lahkega dostopa in krasnega razgleda tudi dobra kuhinja, nizke cene in kulturna potrežba.

Lani je društvo doživelo največji razmah. V velikem številu, edini iz Slovenije, so se udeležili zveznega planinskega zleta na Sutjeski, kjer so v imenu slovenskih planincev položili venec na grob legendarnega junaka — narodnega heroja Save Kovačevića.

Zelo dobro je bila pripravljena tudi planinsko-lovska razstava, združena s »Planinskim tednom«. Razstavo, ki je prikazala razvoj planinstva in lovstva v teh krajih, si je ogledalo nad 4.000 ljudi. Dobro je bil organiziran tudi tečaj »Gorske straže«, ki ga je obiskovalo nad 50 planincev — predvsem mladina. Domačinu — narodnemu he-

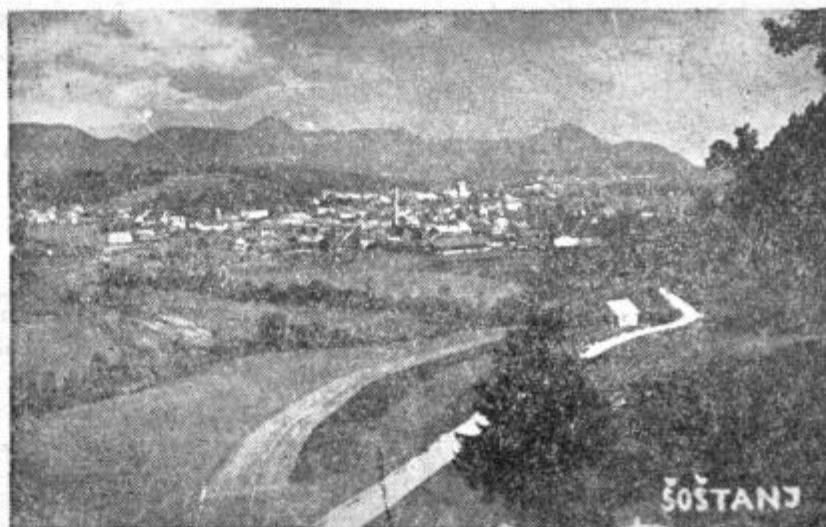
roju in partizanskemu pesniku Karlu Destovniku-Kajuhu so v Zavodnjah, na kraju kjer je padel, postavili lepo spominsko ploščo, padlim planincem-borcem pa so odkrili spominsko ploščo tudi v domu na Slemenu.

Planinski dom na Slemenu je imel v preteklem letu 7000 registriranih obiskovalcev. Najmanj še enkrat toliko pa se jih je v domu mudilo le spotoma. Lani je dom obiskalo tudi lepo število inozemcev in mnogo turistov iz naših bratskih republik.

V planinsko društvo je včlanjenih nad 360 planincev, njihovo število pa še vedno narašča. Prav razveseljivo je tudi skupno sodelovanje planincev in lovcev, saj so vsi prijatelji prirode. Nekaj planincev je prehodilo tudi že del slovenske transverzale. Pred kratkim pa so v Šoštanju priredili tradicionalni »Planinski sejem«, ki je prav dobro uspel. Na vidna mesta na javnih poslopih v Šoštanju, kakor tudi v ostalih bližnjih krajih nameravajo v propagandne namene namestiti povečane slike, ki bodo prikazovale naše bližnje planinske postojanke in druge lepe planinske motive, da bi tako v naše planine privabili čim več ljubiteljev prirode, predvsem pa mladine.

Se in še bi lahko naštevati o delu in uspehih Planinskega društva Šoštanj.

Poudariti pa moramo še eno; da je društvo doseglo v svojem delu tako lepe uspehe, gre predvsem priznanje njegovemu dolgoletnemu in agilnemu predsedniku tov. Andreju Stegnarju, direktorju Tovarne usnja Šoštanj, ki je bil za svoje požrtvovalno delo odlikovan z zlatim častnim znakom PZJ, prav tako tudi gospodarju društva Tonetu Dovšku, propagandistu Vikiju Kojuju in ostalim. (-10)

Konservatorski problemi mesta Celja v luči turizma in urbanizma

Po vzoru Ljubljane in drugih slovenskih mest je pristopilo tudi Celje k proučevanju realnega urbanističnega in regulacijskega načrta, ki naj zajame mestni pomen, sega pa tudi preko njega in obseže ves celjski bazen. Ta pristopitev k regionalnemu planiranju je posledica naglega razvoja mestnega organizma, ki terja načrtno ureditev svojega življenjskega prostora.

Rast in razvoj mestnega organizma žrpa svoje življenjske sokove iz naselitvenih jeder preteklosti. Tu je iskati stičnih točk med urbanistično kreativnostjo in spomeniškim varstvom. Njuno sodelovanje je nujno in nepogrešljivo. Prvo ustvarja življenjski

prečne vrednosti in deloma prav nesrečno postavljenih, kot n. pr. palača Ljudskega magazina. Industrijska predmestja, ki so se v tej dobi močno razrasla (Hudinja, Gaberje, Zavodna) nudijo žalostno sliko neregulirane, dolgačasne brezdušne naselitvene aglomeracije kapitalistične polpreteklosti. V ta predmestja je utonila vrsta bližnjih vasi, ki je izgubila svojo nekdanjo mikavnost!

Preko teh predmestij smo stopili v zeleni pas, ki ga naj ima vsako mesto in katerega mora upoštevati tudi celjski urbanistični načrt. Mi se ne znamo spoštovati narave! Rastegujemo predmestja in tako odrivamo naravo v ne-

no jedro ostalo predvsem sedež trgovskih in uslužnostnih podjetij ter stanovanjski predel. Ta funkcija pa le deloma garantira obstoj spomeniškega Celja.

Podoba starega mestnega jedra je namreč že sedaj močno pomanjkljiva in celo pokvarjena: predelana so skoraj vsa pritičila stavb v izločbene namene, dvorišča so natrpana z različnimi barakami in drvarnicami, zaradi intenzivne izrabe hiš v stanovanjske namene so napravljene raznovrstne predelave in dozidave, zazidani in zastekleni so arkadni hodniki, za stanovanja izrabljeni celo stranski in prehodni prostori itd.

Iz značaja naštetih okvar je razvidno, da je njihov vzrok navadno nepravilna izraba prostorov in neupoštevanje odnosov arhitektonskih vrednot. Pot do spomeniške korektnosti adaptacije pa vodi samo preko spomeniškega razumevanja in preko določenih kompromisov. Zato mora spomeniško varstvo sodelovati in sodelovati pri dodeljevanju prostorov in pri adaptacijah vseh spomeniško važnejših stavb.

Za očiščenje dvorišč je treba zagotoviti stranske šrumbene prostore, razredčiti je treba prenaseljenost, gsanirati nehiigienika stanovanja in jih privesti k prvotnejšim zasnovam, odstraniti vlago, urediti kanalizacijo, zmanjšati promet z obvozom starega mesta itd. Z eno besedo: obsežen komunalni problem katerega se ne da rešiti preko noči, kateremu se pa lahko nakaže spomeniško korektno smernice.

Pri asanaciji starega mesta ne smemo pozabiti tudi njegovega barvnega izraza, ki ima lahko veliko estetsko pa tudi dokumentarno vrednost. Ni sivina edini izraz starodavnosti, tudi druge barve, ki upoštevajo arhitekturne vrednote, ji lahko dajejo primerno razpoloženje. Biti morajo le historično verno izbrane. Gotika in renesansa n. pr. sta ljubili tople rumene, rdeče, zelene in podobne barve, 17. stol. bolj umirjene, 18. stol. zopet

Iz tajnih okupatorskih arhivov

Letos jeseni bo izdal občinski odbor Zveze borcev Celje dokumentarno knjigo Celje v borbi, ki bo prikazala vso veličino ilegalnega dela Partije v stari Jugoslaviji, kakor tudi borbo Celja za svobodo. O Celju samem imamo malo napisanega, zato bo ta dokumentarna knjiga tehten doprinos in bo razkrila vse polno stvari, ki so bile do danes neznane. Iz knjige priobčujemo kratek odlomek, v katerem poroča okupatorski celjski župan Himmer v svojih mesečnih poročilih Kreisführerju Dorfmeistru o držanju Slovencev v Celju. Njegova poročila dajejo zavednemu celjskemu prebivalstvu polno priznanje.

Ljudje kažejo pogosto demonstrativno svoje nacionalno slovensko usmerjenost. Na splošno se govori o dejavnosti band, ki se je v zadnjem času spet okrepilo. Pozitivno razpoloženi del prebivalstva zahteva energične obrambne ukrepe.

Prejeli smo poročila, da je neka skupina vpoklicanih rekrutov 23. junija na dvorišču za mestno kasarno v večernih urah pela sokolsko pesem »Hej Slovani!« Tudi med korakanjem na kolodvor so se slišale nacionalne slovenske pesmi, kakor: Marširala ...

Celje, 23. VI. 1943

Izkrcanje angleških in ameriških čet na Sicilijo je povzročilo neprikrito veselje pri domovini nezvestem delu prebivalstva. V zvezi s tem je uporaba slovenskega jezika narasla. V tem pogledu prednjačijo zlasti krogi, ki so ali v sorodstveni ali prijateljski zvezi s preseljenimi ljudmi.

Borba na vzhodu z boljševiki, ki so v napadu, zlasti krepi tem elementom hrbenico in se navajajo že termini, ko bo konec Spodnje Stajerske.

Celje, dne 23. VIII. 1943

Jasni in odločni govor gauleiterja na zborovanju krajevnih skupin dne 31. julija 1943 je znova okrepil vero domovini zvestega prebivalstva v končno zmago in odstranil skrbi, nastale ob dogodkih v Italiji.

Tudi premik močnih enot vojske skozi Celje od srede avgusta dalje in njihov vzorno obnašanje sta naredila očitno močan vtis na prebivalstvo. Najprej se je sicer pokazalo neko vznemirjenje ob mnenju, da bi Celje zaradi dogodkov v Italiji bilo pritegnjeno v ožji krog vojnega dogajanja. To zmotno pa se je kmalu nehalo. Ostal je le neposredni vtis o odličnem stanju, opremi in nezlomljivi sili naših vojaških enot.

V ostalem se je javna uporaba slovenskega jezika prej povečala, kakor pa zmanjšala. Vedno in vedno se zopet kaže mnenje določenih krogov prebivalstva, da se ni treba več posluževati nemškega jezika, ker se bo položaj kmalu spremenil. Takšno gledanje povzroča stalne poskuse ljudi, ki hočejo pri oblasteh in uradih nastopati s slovenskim jezikom, čeprav bi nekateri izmed njih ob količjak dobri volji uspeli tudi z nemščino.

Celje, 24. IX. 1943

O svetovnozgodovinskih dogodkih v tekočem mesecu so vsi krogi mestnega prebivalstva vneto razpravljali. Točni opazovalci in poznavalci prebivalstva so iz načina tega razpravljanja in tudi iz gestikulacije kljub prikrivanju lahko sklepali o pozitivnem ali negativnem stališču do Nemčije. Pri nasprotnikih je hitri nastop nemške vojske kmalu in temeljito zlomil valovje, naraslo ob kapitulaciji Italije. V nemškem in domovini zvestem prebivalstvu je Führerjev govor znova utrdil zaupanje v zmago. Junaški nastop Skorzenija, ki je osvobodil Mussolinija, je povzročil splošno veselje. Planska umikanja nemških enot na vzhodni fronti poskušajo nasprotniki tolmačiti kot uspeh boljševikov.

Celje, dne 23. X. 1943

Pojava večjega števila band v nepreveliki oddaljenosti od mesta in nastop vermansafta je prinesel neki nemir med prebivalce. Krožile so najneverjetnejše vesti. Poparjenje se je moglo opaziti šele potem, ko so ljudje izvedeli za nastop tankovskih grenadirjev proti bandam in zlasti še uspehe SS oddelkov. Zaskrbljenost, ki se je pojavila med prebivalstvom ob prvih zračnih alarmih, se pri zadnjih alarmih ni več opazila.

Celje, dne 24. XI. 1943

Po mojem opažanju je val zborovanj v zadnjih tednih le malo vplival na potlačeno razpoloženje. Pač pa se opazi, da poslušalci kljub običajnemu aplavzu topo in brezbrizno poslušajo govore, ki kljub različnim dogodkom skozi ves čas niso spremenili vsebine. Pač pa je Führerjev govor 9. XI. dosegel močan učinek in mnoge napolnil z novim pogumom in okrepljenim zaupanjem.

Ljudje na deželi so v vse večjih skrbih zaradi banditov, ki jih ogrožajo stalno. Vpoklic v vermansaft ne povzroča ravno veselja.

Znova sem opazil globoko nerazpoloženje pri priseljencih iz Bukovine, ki stanujejo v Celju. Pritožujejo se, da v svojih pričakovanih stalno doživljajo nova razočaranja, da ne najdejo razumevanja in se njihove tožbe niti rade ne poslušajo. Vse velike obljube, s katerimi so jih vabili »domov v raj«, so ostale neizpolnjene, tako da imajo mnogi namen spet se izseliti iz tega negotoljubnega mesta.

Stane Terčak

Celje: srednji vek

okvir bodočih generacij, drugo varuje žive priče zgodovine, brez katerih bi bilo vsako mesto, tako tudi Celje, brez duše in brez globlje lepote.

Cepprav se je razumevanje za spomeniške vrednote v zadnjih letih povečalo, vendar še vedno zaostaja za evropskim povprečjem. Se vedno se premalo eeni znanstvena, estetska in materialna vrednost ohranjenih spomenikov, njih turistično-atraktivna in kulturno-dokumentarna svojstva in njih domačjski značaj. Zato so te vrstice namenjene boljšemu spoznavanju temeljnih vprašanj spomeniškega varstva v Celju, obenem pa naj bodo prispevek k ureditvi sodobnega in bodočega Celja.

Mestni organizem sestavljajo arhitektonske tvorbe — hiše, zato se mislim dotakniti predvsem njihove problematike. To problematiko tvorijo različni interesi, ki se križajo na vsaki starejši stavbi: spomeniško-varstveni, stanovanjsko-udobnostni in javno-prometni. Prevlada interes, ki je močnejši, navadno pa se da med njim ustvariti tudi sožitje.

Ker nas v tem sestavku zanima spomeniško-varstveni interes, ga moramo tudi opravičiti. Zato pa moramo na kratko opredeliti urbanistični razvoj Celja, ker le tako bomo lahko pravilno vrednotili njegove sestavne dele, posamezne mestne enote.

Srednjeveško Celje je obsegalo obzidan pravokotnik na sotočju Savinje, Voglajne in Sušnice. Pri nastanku in lokaciji mesta so igrali vlogo ekonomski, strateški in tradicijski elementi (rimski Celea). Geometrično oblikovanemu obrisu obzidja se je podredila urbanistična koncepcija mesta: pravokotno se sekajoče ulice z vmes raztresenimi trgi. Vendar mestni prostor ni bil do kraja izrabilen, saj n. pr. Santonino omenja ca. 1486. leta v Celju le 150 zidanih hiš. Ker je bilo Celje do konca 18. stol. vključeno v meje svojega obzidja, tudi renesančna in baročna doba nista ustvarili kakih posebnih urbanističnih okolišev, ampak sta se zadovoljili le s posameznimi tlorisnimi korekturami znotraj mesta. Pač pa je barok ustvaril vrsto pomembnih objektov izven mesta: Jožefovo cerkev, kapucinski samostan, obe Lavi, Bežigrad, Medlog in dvorec na Slandrovem trgu št. 1. To so deloma starejše, samo barokizirane stavbe, deloma pa so na novo postavljeni dokumenti baročne oblikovalne volje. Čeprav danes okrnjeni, predelani in deloma zanemarjeni, so vendar še vedno pomembni faktorji v mestni veduti.

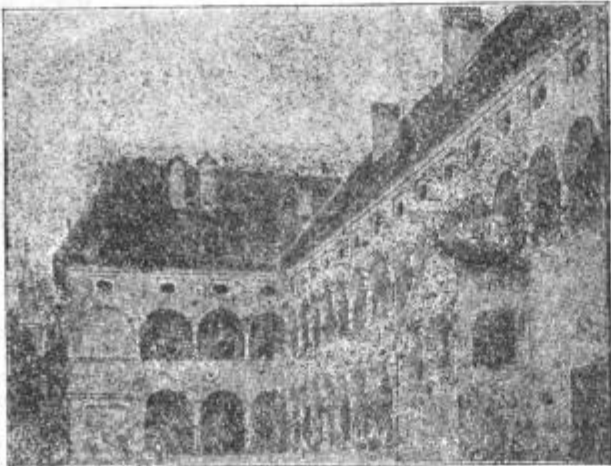
Doba klasicizma in bidermajerja je dala povprečno fasado celjskih hiš, pri kateri se posebno odlikuje kamnoseško obdelani portal. To je čas, ko se je mesto začelo polagoma širiti proti Hudinji in Gaberju, na Breg in proti Medlogu. V konec te dobe pada tudi zametek mestnega parka, ki je izraz spremenjenega razmerja meščana do narave.

Doba historičnih slogov in secesija nista ustvarili pomembnejših stavb, če izzamemo Narodni dom, pošto in stavbo Mohorjeve družbe. Vendar je že ta doba resneje načela staro mestno jedro in ga raztrgala v tlorisu kot v višini. Še bolj to velja za dobo 20. stol., ki je ustvarila le redek objekt spomeniške vrednosti, kot n. pr. Plečnikovo palačo Komunalne banke. Večina stavb je pov-

dosegljive daljave. Celje ima izjemno lepo pokrajinsko okolico z učinkovitim vencem gora v ozadju. V to okolico, ki je in bo nujno ostala agrarnega značaja, naj bodo posajene lepe nepopačene vasi kot vrsta bližnjih prijetnih izletišč.

Po povedanem je videti, da je spomeniško Celje širok pojem, saj sodi k njemu tudi pokrajinsko mikavna okolica. S tem se s pojmom spomeniškega Celja veže tudi »domačjsko varstvo«, ki stremi za ohranitvijo in smiselnim vključevanjem v sodobno življenje vseh

Poslopje stare Grofije, ki ga bo treba obnoviti, čim bodo sredstva dopuščala

elementov, ki sestavljajo podobo celjskega teritorija.

Staro celjsko jedro je živ spomenik, ki ima samo kot tak stvarne možnosti za obstanek. To dejstvo mora spomeniško varstvo upoštevati in ga tudi upoštevati. Postavlja pa se vprašanje, ali funkcija, ki jo danes opravlja mestno jedro garantira njegov obstoj. Mislim, da samo pogojno. Medtem ko se je namreč industrija pomaknila na sever in vzhod, uprava pa na zapad, je mest-

živahne tone, katerim se ni odreklo tudi 19. stol. Šele doba betona je uveljavila sivo barvo v vseh njenih odtenkih.

Seveda nam danes primanjkujejo finančna sredstva, da bi mogli izvesti vse potrebne konservatorske ukrepe, s katerimi bi »staro« Celje dvignili na raven kulturno-turističnega objekta, vendar opozarjam na te probleme zato, da se ne bi v bodoče neopopravljivo grešilo.

(Konec prihodnjiki)

Preskrbovali so se z municijo

Konec oktobra in v začetku meseca novembra 1943 je bilo treba oskrbeti partizanske enote z municijo iz goriskega vojaškega skladišča, ki so ga Nemci dobro zastražili in obdali z dolečo žico. V ta namen so si poiskali zvezo pri kmetu Rebcu na Gorici pri Zalcu. Tjaka so zahtevali nemški in italijanski stražniki municijskega skladišča prositi za kruh in pijačo. Take reči so jim Rebcovi radi volje dajali, zakaj na ta način so se najlaže dokopali do dragocenih podatkov o stanju v skladišču. Po kapitulaciji Italije so namreč navozili vanj ogromne skladiščne raznovrstne municije, ki so jo zložili kar na prostem.

Rebec je dobil nalogo, da poizve pri italijanskih vojakihi, katere vrste municije imajo na zalogi in kako je skladišče zastraženo ponoči. Ko so se na ta način dokopali do dragocenih podatkov, so si v mraku ogledali položaj in ugotovili, da je možno izvršiti akcijo brez posebnih težav ob skrajni spretnosti in previdnosti.

V gozdu blizu Rebcovih, kilometer in pol od skladišča, so si skupali primerno veliko jamo, nakar so tri noči zaporedoma prenašali vanjo municijo, dokler ni bila do vrha napolnjena.

O akciji, v kateri so sodelovali Rebcovi sinovi Ivan, Vinko, Polde in partizan Tomaž, pripoveduje njen vodja Rudi Čilenšek-Vrancar takole:

»Neslišno kot mački smo se potem, ko se je dobro zvečerilo, priplazili v bližino žične ograje. Ko je stražar, ki je čuval kakih tristo metrov ograje, odkorakal proti drugemu koncu strazarskega mesta, smo se previdno zvelekli pod žično ograjo v notranjost skladišča. Ko smo se priplazili do gore zabojev, smo si jih previdno oprtali in jih po isti poti odnesli izven ograje. Akcijo smo potem ponavljali tako dolgo, dokler nismo prenesli na približno

sto metrov oddaljeno skrivališče dvajset do petindvajset zabojev. Od tod smo jih potem prenesli v pripravljeno jamo, nakar smo utrjeni legli k počitku, ki nam je bil toliko bolj potreben, ker nas je že naslednji večer čakala do skrajnosti naporna ponovitev akcije.«

Potem so prihajale ponoči semkaj skupine partizanov iz raznih enot savinjskega pa tudi kozjanskega predela po municijo in jo odnašale za svoje potrebe. Glavno zalogo so odnesli borci XIV. divizije na Pohorje.

Kasneje so sodelovali pri nadaljnjih akcijah sami nemški in italijanski stražarji.

Okupator ni prišel tem akcijam kljub vsej čuječnosti na sled.

P.

Spomin na težke dni okupacije

Trgovina s konfekcijo

VARTEKS

Celje, Trg V. kongresa

Svojim cenjenim odjemalcem čestita k delavskemu prazniku

1. MAJU

Prvomajsko praznovanje pred vojno leta 1920 v Črni na Koroškem, kjer je zbranim govoril tov. Franc Svetek

LEON MLINARIČ, PREDSEDNIK OBČINE SLOVENSKE KONJICE:

Sveti pri Občinskem ljudskem odboru v Konjicah imajo obilo dela

Občinski odbor je v sedanjem obsegu začel delovati že lani v začetku septembra kot iniciativni odbor. Potem so izvolili osem svetov in pet odborniških komisij, medtem ko so administracijo razdelili na temeljne upravne enote in tri krajevne odbore: v Zrečah, Vitanju in Ločah, to je v krajih, kjer so bile prej občine.

Izvoljeni sveti so začeli takoj delati in zelo hitro prevzemali v svojo skrb celo vrsto vprašanj:

Tako je Svet za gospodarstvo imel doslej že več sej, na katerih je reševal vrsto pravnih predpisov, izdal mnoge odloke in uredbe.

Prav tako je tudi Svet za splošno upravo reševal vprašanja javnega reda in miru, organizacije upravnih služb, sistematizacijo mest itd.

V Konjicah so vprašanja stanovanjskih zadev in komunale združili v en svet, ki je izvolil stanovanjsko komisijo, ukini stanovanjske uprave v Ločah, Zrečah in Vitanju ter ustanovil enotno upravo za vso občino. Dalje so ustanovili upravo za občinske ceste ter uredili še vrsto drugih komunalnih vprašanj.

Izredno dobro dela Svet za zdravstvo in socialno politiko, prevzel je v svojo pristojnost vse zdravstvene in socialne ustanove v občini, izvršil revizijo socialnih podpirancev itd. Dalje je prevzel skrb za opremo zdravstvenega doma iz sredstev UNICEF in za nabavo rentgenskega aparata ter organizacijo dispanzerja za matere in otroke, posvetovalnice za matere in otroke itd.

Svet za šolstvo je doslej reševal že vrsto perečih problemov. Posebna komisija bo pregledala vse prosvetne ustanove, objekte in predlagala ukrepe za izboljšanje razmer v njih. Dalje so predlagali, da bi učiteljem in profesorjem v Konjicah priznali brezplačno stanovanje in kurjavo, da bi lažje prišli do potrebnega prosvetnega kadra. Končno so razpravljali o delu dveletne kmetijsko-nadaljevalne šole, ki jo obiskuje okoli 200 fantov in deklet.

S precejšnjimi težavami se bori Svet za kulturo. V Konjicah še nimajo stalnega referenta, ki bi skrbel za razvoj prosvetnih in telesnovzgojnih društev.

Svet za delo je na svojih sejah pretresal organizacijska vprašanja, pregledal problematiko zaposlitve, posebej pa je še razpravljalo o brezposelnih, ki bi jih bilo treba zaposliti pri delih, ki jih bo izvajala občina.

Razveseljivo je, da so zbori volivcev povsod dobro uspeli in da gre družbeno upravljanje vedno bolj v širino, saj v svetih in drugih upravnih odborih državljanov aktivno sodeluje nad 200 ljudi.

V občini bomo skušali izboljšati predvsem kmetijstvo in industrijo, ki mora dobiti poleg obstoječih večjih podjetij še manjše vzporedne dejavnosti. Izpolniti bo treba tudi obrtniško uslužnostno dejavnost, medtem ko mislijo stanovanjsko stisko omiliti z ustanovitvijo stanovanjske zadrage. Kmetije mislijo ustanoviti tudi vodno-gospodarsko zadrugo, ki bo izvrševala izsuševanja in melioracije zemljišč. Sestero kmetijskih zadrug v občini vedno bolj prevzema nalogo preobrazbe kmetijstva v občini in z uspehom uveljavlja pospeševalno službo.

Med občinami našega okraja konjiška prav gotovo ne zaostaja, saj je v izredno kratkem času prišla do izraza živa sposobnost naših delovnih ljudi za upravljanje življenja in delovanja v svoji občini na čim širši osnovi. Cela vrsta pristojnosti in problemov je zdaj

ZANIMIVO PREDAVANJE

Okrajni inšpektor dela tov. Kleč iz Celja je v Konjicah imel pred kratkim zanimivo predavanje »O faktorjih, ki vplivajo na delovne nezgode«, ki ga je poslušalo kakih 60 ljudi.

na njihovih plečih, toda oni jih že s pridom rešujejo, čeravno občina s svojimi sveti in komisijami deluje šele nekaj mesecev.

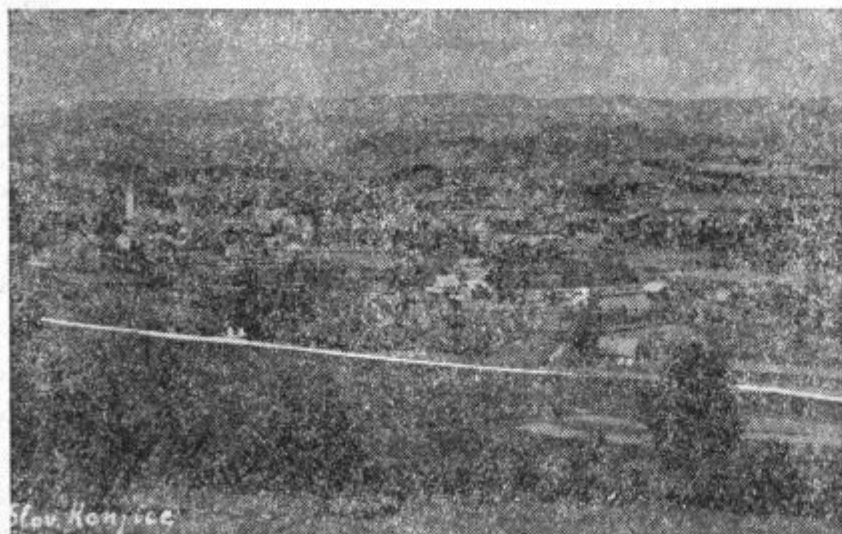
Lesni obrat Slovenske Konjice predstavlja močno gospodarsko enoto v svoji občini

Odborniki sindikalne podružnice Lesnega obrata v Slov. Konjicah so pred kratkim pregledali delo delavskega sveta in ostalih organov tega podjetja. Stevilke, ki so jih pri tem zbrali, povedo marsikaj o njihovem delovanju. V delavskem svetu je bilo zadnja leta po 19 članov, ki so dokaj redno prihajali na seje. Večina njih so bili delavci neposredno iz proizvodnje, žene pa so bile sorazmerno slabo zastopane.

Značilna za ta obrat je sprememba proizvodnje, o kateri je delavski svet večkrat razpravljala. Dočim so tu nekaj izdelovali večji del tipizirano pohištvo, so v zadnjih letih prešli na izdelavo galanterijskih proizvodov, sobnega in kuhinjskega pohištva, v precejšnji meri pa tudi na predelavo bukovnega lesa.

Stevilke iz proizvodnje kažejo, da dela v zadnjem letu povprečno 76% vseh zaposlenih po normah, oziroma akordu. Doseganje norm pa se giblje v povprečju 106% do največ 124%. Vrednost proizvodnje na enega zaposlenega v letu 1954 je znašala 1.440.000 din, lansko leto pa 1.643.000 din. V strukturi zaposlenih je prikazano, da je bilo v tem obratu lani mnogo več

Večina podjetij konjiške občine je že izvedla volitve novih delavskih svetov. V TKO Zreče in LIP Konjice so volili že v marcu, drugod pa v preteklem tednu. V teh dneh so bila prva zasedanja novih delavskih svetov, na katerih so iz-

volili upravne odbore ter razpravljali o njihovem bodočem delu. Tudi v lokalnih podjetjih je letos večje zanimanje za delavsko upravljanje.

V tem mesecu je bilo več sestankov članstva krajevnih organizacij SZDL, na katerih so pregledali dosedanje delo in razpravljali o bodočih nalogah. Velika udeležba priča o precejšnjem zanimanju za delo te organizacije. Tako je bilo v Zrečah navzočih okoli 70 članov, v Spitaliču 50 itd. Sestankov se je udeležilo tudi več ljudskih poslancev in političnih funkcionarjev občine.

Člani ZKS usnjarskega kombinata KONUS so na nedavnem sestanku obravnavali politično in gospodarsko delo v tovarni, delovanje množičnih organizacij in organov delavskega samo-

Poleg upravne zgradbe, ki jo je pred leti zgradilo konjiško gradbeno podjetje, je ta mesec zraslo še poslopje, v katerem bodo skladišča in garaže. Prejšnje skladišče v preurejenem gospodarskem poslopiju ni več odgovarjalo svojemu namenu.

Zaradi dobre sadne letine je ostalo kmetom jeseni precej sadja. Računali so, da se bodo cene spomladi dvignile, zato so ga preko zime zadržali. Vendar so se v teh načrtih ušeli v svojo lastno škodo. Cene se namreč niso zvišale. Čudno je le, zakaj se je pri nekaterih proizvajalcih podražil jabolčnik kar za trideset odstotkov.

Taborniška organizacija, ustanovljena lani, šteje sedaj že preko 60 članov. Med njimi je največ gimnazijcev, nekaj

Pod južnimi obronki Pohorja se razvija novo življenje

Za prebivalce na južnih obronkih Pohorja in pod Pohorjem se je po osvoboditvi marsikaj spremenilo. Pravzaprav so začeli novo življenje. Če so svoj čas imeli glavno besedo le posamezni mogočniki, si danes urejajo delovni ljudje svoje življenje sami. Socialistični odnosi, elektrika, tovarne in kmetijske zadrage so v temeljih spremenili ne samo življenje ljudi, temveč tudi zunanost teh krajev. Oddaljeni od vseh večjih središč si ustvarjajo trdno osnovo za boljše življenje sebi in svojim potomcem. Čeprav ponekod ne dobivajo priznanja za svoje delo in napore, vendar si zato le tem bolj vztrajno prizadevajo in s skupnimi močmi stalno napredujejo.

IZ KOVAČNICE TOVARNA

Za Tovarno kovinskih izdelkov in livarno v Vitanju lahko brez pomisleka zapišemo, da to tovarno dejansko upravlja ves kolektiv s svojim delavskim svetom. Takšno delo ni ostalo brez uspehov. Tako so v primerjavi z letom 1952 prešli od samo enega izdelka na proizvodnjo vseh vrst kovanega orodja. Zlasti pa so v tem času povečali delovno storilnost. Leta 1952 je tovarna zaposlovala 90 ljudi pri proizvodnji 65 ton. Od takrat so število delavcev povečali le za 40 ljudi, to je za nekaj manj kot polovico, medtem ko so proizvodnjo povečali za okoli 7-krat. Če bi zdaj lahko dobili sredstva za nabavo ene nove stružnice, kladiiva in stiskalnice, bi proizvodnjo povečali še za okoli polovico sedanje proizvodnje.

MEDZADRUŽNI PAŠNIK NA POHORJU

Kmetijska zadruga v Vitanju bo letos pomagala nadaljevati urejanje 400 ha velikega medzadružnega planinskega pašnika na Pohorju. Na Vitanjski planjavi pod Rogljo ga urejuje skupno za zadrugami Pohorje, Zreče in Oplotnica. Letos bodo dogradili planšarsko kočo, ki bo izven pašniške sezone planinska postojanka. Razen tega bodo gradili še hleva za živino, ki je v teh krajih glavna kmetijska panoga.

7 KMEČKIH SINOV STIPENDIRAJO

Kmetijska zadruga v Zrečah je močan činitelj na vasi. Vključuje skoraj vsa kmečka gospodarstva in ima nad 500 članov. Zadruga ima zdaj samo

raznih kmetijskih strojev v vrednosti za okoli 20 milijonov dinarjev. S temi opravlja razne usluge svojim članom. Prav tako skrbi zadruga tudi za kmečki strokovni kader. Vsako leto pošlje po dva svoja člana na polletno prakso v tujino, stipendira pa 7 kmečkih sinov. Med njimi sta dva na agronomski in veterinarski fakulteti.

TUDI LETOS NOVI IZDELKI

Proizvodni načrt Tovarne kovanega orodja v Zrečah predvideva, da bodo letos povečali proizvodnjo za 27 odstotkov, vrednost proizvodnje pa za 20 odstotkov. Letos bodo med drugim začeli proizvajati nove izdelke za Tovarno motornih koles »TOMOS« v Kopru. Svoje izdelke bodo izvažali tudi v tujino.

Stara kovačija v Vitanju

Lani so v usnjarskem kombinatu v Slov. Konjicah dosegli najvišjo proizvodnjo po osvoboditvi

Na zadnjem zasedanju je delavski svet usnjarskega kombinata KONUS v Slov. Konjicah razpravljala o zaključnem računu podjetja iz preteklega leta. Stevilke, ki so bile podane, so dokaj podrobno prikazale celotno gospodarsko sliko proizvodnje, prodaje in ostalih problemov.

Razveseljivo je bila ugotovitev, da je bil letni plan namakanja surovih kož presežen za 7,8 odstotka, saj je bilo namočenih kar 3.610 ton kož. S tem je bila proizvodnja najvišja v vseh letih po osvoboditvi in sploh od obstoja tovarne. V primerjavi z letom 1954 pa je bil plan namakanja višji za 8,1 odstotka. S tem v zvezi je bila tudi proizvodnja posameznih vrst usnja dokaj večja kot pa je to predvideval letni plan. To se je zlasti poznalo pri usnju za podlogo, zgornjem in spodnjem usnju ter pri usnjeh potrebnih. Plan ni bil dosežen le pri tehničnem in umetnem usnju.

Celotna brutovrednost proizvodnje je znašala preko dve milijardi in 380 milijonov din in je bila prekoračena s 17 odstotki. Ta se je zvišala na enega zaposlenega v primerjavi s prejšnjim letom za več kot 300.000 din.

Precejšnji del svojih proizvodov je podjetje prodalo preko svojih poslovalnic, ki jih ima v Beogradu, Novem Sadu, Ljubljani in Ptuj. Te so skupaj

prodale za preko 800 milijonov din usnja, od česar odpade največ na poslovalnico v Ljubljani, ki ga je prodala sama za več kot 332 milijonov din. Tež sledi trgovina v Beogradu z 224 milijoni din prometa, nato pa prodajalna v Novem Sadu in Ptuj. Te številke povedo, da je bilo za tretjino blaga prodanega v lastnih poslovalnicah, ki jih je podjetje ustanovilo v preteklih letih.

Lani je bil tudi dosežen znaten napredek pri proizvodnji umetnega usnja. Glavna prednost je v tem, da se lahko koristno uporabijo različni odpadki iz usnja, saj je znano, da moramo kakih 50 odstotkov vseh surovih za tovarne usnja, to je kože, uvažati iz inozemstva. Zaradi tega je tem bolj nujno, da z njimi čim bolj varčno gospodarimo in jih izkoristimo kolikor je le možno. Ker ima KONUS v tem pogledu že nekaj izkušenj, postavljeni so že nekateri objekti in montirani potrebni stroji, vse kaže da bo podjetju uspelo tudi v bodoče obrat čim bolj razširiti.

V prostorih nekdanje tovarne čevljev Alfa pa so v preteklem letu tudi pričeli z urejanjem prostorov za izdelavo opetnic iz umetnega usnja. Kolektiv se zavzema, da bi čim več proizvodov usnjarne in obrata umetnega usnja predelali doma in poslali na tržišče že gotove potrošne izdelke. L. V.

pa je tudi odraslih. Na sestankih se mladi taborniki pripravljajo na prve izpite in letošnja taborenja na Pohorju.

Pred dnevi se je v Konjicah prvič sestala upravni odbor občinskega kreditnega sklada za gradnjo stanovanjskih hiš. Na seji so največ razpravljali o pravih odbora. Osnutek pravil so ponekod nekoliko spremenili in predlagali, da se mora ta denar dajati izključno le za gradnjo ali popravilo stanovanj. Potrebe po novih stanovanjih so največje v samih Konjicah že z ozirom na razvijajočo se industrijo, razen tega pa je tu sedež občine. Morda dobimo sem še sodišče in katastrsko upravo in bo tudi uslužbenec teh ustanov potreben poskrbeli primerna stanovanja. Nič boljše ni v sosednjih Zrečah, kjer so v zadnjih letih sicer že dogradili precej novih stanovanjskih hiš in blokov, toda vse to spričo naglega razvoja in širjenja tovarne ne zadostuje.

L. V.

POSVETOVANJE UPRAVNIKOV KZ

Pred kratkim je bilo v Slovenskih Konjicah posvetovanje upravnikov kmetijskih zadrug s področja konjiške občine. Razpravljali so o nadaljnjem razvoju in utrjevanju zadrugištvu ter o pripravah na bližnje občne zbornice zadrug. V konjiški občini je sedaj šest zadrug. Od teh imajo širši pogoje za svoj nadaljnji razvoj, ostali dve pa se bosta verjetno kmalu priključili močnejšim sosedom in lepšo zunanost. L. V.

To velja za zadrugo Pohorje, ki se bavi le z nakupom in prodajo lesa, ker obsega večji del gozdnega področja. Z usvajenimi sredstvi je močno pomagala pri elektrifikaciji tega dela Pohorja. Druga takšna zadruga je v Tepanju. Ta obsega le nekaj vasi in šteje okrog 100 članov. Govorili so že večkrat o priključitvi te zadrage k sosednji konjiški zadrugi, vendar se s tem Tepančani niso strinjali. Ker pa je razvoj zadrugištvu mogoč le v okviru močnih zadrug, bodo tudi v Tepanju morali uvideti, da je priključitev k močnejši zadrugi zanje koristna.

V SLOVENSKIH KONJICAH UREJUJEJO DOVOZNO CESTO NA ŽEL. POSTAJA

Ta mesec so začeli v Slovenskih Konjicah z urejanjem dovozne ceste na železniško postajo. Ta je bila doslej v slabem vremenu skoraj neprevozna, poleti pa prašna. Prenovljena cesta bo precej širša. Poleg nje bo napravljen še pločnik. Glavno cestlišče bo tlakovano s kamenjem, dovoz k železniškemu tiru pa z graničnimi kockami. Za razširitev ceste so morali podreti več korstenjev. Del denarnih sredstev bo prispevala konjiška občina, nekaj bodo pomagala z voznjami in materialom podjetja, ki železniško postajo največ uporabljajo. Svoj delež je obljubila tudi železniška direkcija. Z dokončno ureditvijo ceste bodo Slovenske Konjice tudi v okolici postaje dobile drugačno L. V.

Srečko Pratinemer:

ŠE BOGU SE SMILI ZADRUŽNI DENAR

Zlobni jeziki pravijo, da se je to dogodilo v Vojniku, toda nikar ne verjemite, tudi drugod je kaj takega mogoče. Pravijo tudi, da je bog pravičen sodnik in da mu po smrti ne uide nobena duša. Ker pa ni dokazov za življenje pod zemljo in božjo pravičnost, je pač najbolje še na tem svetu oprati grešne duše in jim še pred odhodom na drugi svet naložiti primerno akontacijo pokore.

Zapisano v letu 1956.

»Ježeš no Marija, ali je res?«
»Seveda je, Katra! Sama sem ju videla,« je užaljeno odgovorila sosedka Liza.

»Naj gospod kanonik, da bi bili?«
»I, seveda so bili! Oni in predsednik naše kmetijske zadruge. Da, da ljuba moja. In več, kako sta šla? ... Ne veš? ... S potnim nalogom kmetijske zadruge sta šla ... Ali si lahko kaj takega zamisliš?«

»Gospod kanonik? ... Da bi šli gospod s predsednikom krave kupovat? In še na Dolenjsko da sta šla? ... Liza, bodi no pametna! ... Najbrž sta šla na

verjemi, kjer se taki družijo, jim težko pride do živga. Kdo pa si upa kaj reči, te vprašam?«

»Kaj hočeš,« je skomignila z rameni sosedka, »sem rajši tiho.«

»Saj sem tudi jaz najrajši tiho, ampak, če kaj takega čujem, me prime taka sveta jeza, da bi ... Kar pogled, kako se šopiri predsednik!«

»On pač zna in ni eden izmed nas neukih.«

»Kako praviš ti temu? ... Neukih? ... Reci raje poštenih,« je bruhalo iz Katre. »Povej mi, kaj zna? Pri odkupu in drugih furah za zadrugo sploh ne pu-

»Jaz tudi,« se je opomogla kmetica Katra.

»Župniku je poginila krava, ki jo je zadruga regresirala,« je Luka povedal, ko sta kmetici srečno prestali svoj strah.

»Kaj ne poveš?« se je čudila Katra. »Kaj pa ji je bilo?« je zanimalo sosedovo Lizo.

»Eh, kaj? Kazen božja,« je malomarno rekel in zamahnil z roko.

»Križana nebesa, kako pa govoriš!« sta osupnili kmetici.

»Kako govorim?« se je norčeval Luka. »Menda bo že res, da se je še bogu smilil zadrugi denar, pa je prvo po župnikovi kravi lopnil.«

»Bognasvari, bodi no tiho, Luka!« sta svarili Katra in Liza.

»Eh, ehl! ... Naj mar rečem, da kravi ni ugaljo pri gospodu?«

»Zdaj je, kar je. Kaj pa si hotel reči s tistim, da predsednik ne bo več prekupčeval?«

»Dobili so ga in oddih mu ne bo ušel,« je smeje pojasnjeval Luka.

»Kaj ne poveš?« sta se čudili kmetici. »Pa tudi ostalim bo odklenalo,« je nadaljeval kmet.

»Ostalist?«

»Seveda, seveda, ljubi sosed.«

»Da bi le ne ostalo samo pri besedah,« je podvomila Liza.

»Ali misliš, da bo res konec teh stvari v našem kraju?« je v skrbeh vpraševala Katra.

»Ja, tri sto zlojcev, kaj misliš, da smo zadrugi res kar tako, da bi se še dalj časa pustili vleči? Tvoj, Katra, je že zdavnaj bil za to, da pometemo iz zadruge, kar ne spada vanjo. Zdaj sem prišel k njemu.«

Katra je odleglo. Je moj le prav imel, je mislila in glasno rekla: »Za to novico si zaslužiš kozarec, Luka. Zdaj pa kar obo v hišo!«

»kaj pot?« se je čudila in ugovarjala kmetica Katra.

»Ne, ne! Tako, kot tebe zdaj, sem ju videla, kako sta prignala šest krav.«

»Nak, tega ne morem verjeti!«

»Da, da, draga moja, res je, res! Mogoče tudi tega ne veš, da je zadruga za vsako kravo plačala 30.000 din regresa?« je zdaj vzklikoval v Lizi.

»Beži, beži!«

»Niž, beži! Tako je!« je trdila sosedka Liza.

»No, kje pa so potem zdaj te krave?« je začelo zanimati Katro.

»Krave? Hm ... Eno so dobili gospod kanonik, eno gospod župnik, eno predsednik zadruge, eno njegov zet — član upravnega odbora, dve pa naš sosed, ki je tudi član upravnega odbora zadruge. Pa ta je vsaj dober živinorejec.«

»Glej, glej,« se je raztogotila Katra.

»Kaj pa smo mi, ki res potrebujemo živino in je ne moremo kupiti brez regresa? ... Saj sem mojemu vedno pravila, naj zaradi teh gospodov vsaj v cerkev hodi. Ta trma pa me je vedno odpravila s tem, da jim bo prej ali slej itak odbrenkalo. Ampak le meni

sti drugemu voziti. Vse hoče sam in še slišati noče, da bi drugi kmetje vozili, še manj pa, da bi zadruga kupila Unimog ali kaj podobnega.«

Ze ve, zakaj,« je malomarno dejala Liza.

»Ve pa, ve! Odkar je predsednik, ima vozove z gumijastimi kolesi, postavil si je gospodarsko poslopje in popravil hišo.«

»Saj je lahko, ko pa je tako pridno vozil za zadrugo.«

»To pa, to! Ampak veš tudi to, kako je tisto hišo dvakrat kupil in tudi dvakrat prodal?«

»Da ne bi vedel. Se zdaj pomnim čisto točno, da je prvič kupil hišo za 120 tisoč, prodal pa za 220.000 dinarjev, potem pa jo je spet kupil za 220.000 in jo prodal za 280.000 dinarjev.«

»No, ali je to pošteno?«

»Tudi z lesom prekupčuje,« je nadaljevala Liza.

»Ne bo več, brez skrbi,« se je oglašil kmet Luka, ki je pravkar prišel iz vasi.

»Ježeš, kako sem se prestrašila! Sem mislila, da so župnik,« je jecjala sosedka.

Človek bo stopil v vseмирski prostor

Človek je osvojil zemljo! To je res, pa tudi ne. So še predeli na našem planetu, ki so sodobni znanosti nepoznani. V teh predelih živijo ljudje, ki so komaj na stopnji kamene dobe. Hkrati pa je civiliziran človek iznašel hidrogensko bombo. Postal je pretesno na planetu, kjer je njegov začetek in sili v vesolje.

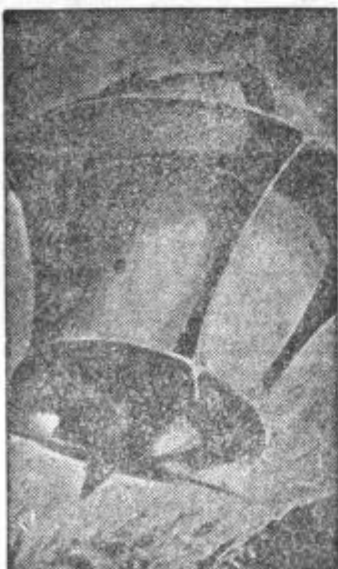
Leti 1957 in 1958 bosta potovali v namenju geofizike. V teh letih bo človek osvojil neznano Antarktiko, poslal pa bo svojega robota tudi v vesolje. Med industrijsko razvitimi državami poteka tekma za prvenstvo v tem pogledu. Američani so že objavili svojo napoved, da bodo v tem času poslali umetni satelit izven območja naše zemlje. Satelit bomo izstrelili iz Floride. Prvi del rakete bo potisnil satelit v višino 54 km, drugi jo bo dvignil na 200 km, tretji del pa mu bo dal brzino 28.000 km na uro, ki je potrebna, da bo začel krožiti okoli zemlje. Satelit bo komaj pol metra debel v premeru in bo vseboval najrazličnejše instrumente, ki bodo znanstvenikom dali potrebne podatke za delo, katerega posledica bo potovanje človeka v vseмирski prostor.

Torej prvi korak v vsemirje je tik pred nami. Morda potem ne bo dolgo trajalo, ko bodo isto pot načeli živi ljudje. Morda se bo kdo vprašal, zakaj vse to? Mar nima naša zemlja, na kateri smo vajeni življenja, dovolj za življenje človeštva?

Za taka vprašanja imajo znanstveniki pripravljen odgovor:

Želja po tem, da bi človek obvladal vsemirje ni samo v tem, da človek pokaže sposobnost, ni niti najmanj avanturistična, temveč potrebna. Zemljani smo stopili v atomsko dobo. Obličje zemlje se je hitro spremenilo. Prebivalstvo na planetu bo naraslo in s tem bodo nastopile težave s surovinami, ki bodo za tak napredek in ohranitev življenja vseh nujno potrebne. Vsemirje pa je baje polno kovin in prvin, ki so nam potrebne. Človek si bo moral izven

svojega planeta ustvariti rudnike za te surovine. V raketah bo križaril po vsemirju in vlačil na zemljo rudo. Včasih se mu bo posrečilo dobiti potepuške meteoride, ki vsebujejo visok odstotek potrebnih kovin. Le-te bodo ljudje bodočnosti privlekli v zemeljsko ozračje in jih izkoriščali. Najbolj zaneseni na-

Vseмирska ladja

povedovalci prihodnosti napovedujejo, da bodo zemljani imeli na drugih planetih ne samo svoje rudnike, temveč tudi svoje žitnice, svoje kolonije, kamor bi se selili v primeru prenaseljenosti. Nekateri celo pravijo, da mora človek misliti na to, da se naša zemlja stara in da bo treba poiskati nov planet, kamor bi se ljudje preselili, ko bo moč zemlje opešala in bi na njej začelo življenje hirati.

No za nas sodobnike za enkrat še drži, da bomo ostali na trdnih tleh matere zemlje.

VODORAYNO: 1. poziv delovnim ljudem, naj praznujejo Praznik dela; 25. odsekano vplje, (množina); 26. porajati, spravljati živo bitje na svet; 27. obloga zida; 28. označiti s krajevnim prislovom svoje bivanje pri osebah, s katerimi je v stiku v tistem trenutku; 29. žensko ime; 31. kratica upravnega organa mesta Celja; 32. priprava, ki povzroča kajenje; 33. delavno porstvovalen; 35. dvoštevilo število; 37. sin, ki je ubil svojega očeta, in je poročil svojo mater, (Shakespeareova drama); 38. oče; 39. geslo; 40. pisec kmečkih koledarjev; 42. senica (hrvatsko); 44. majhna krava; 45. osebni zaimek; 46. niroda; 47. okrajšava za »labirint«; 48. nemški predlog; 49. deveta, deseta in enajsta črka pod 1. vodoravno; 51. nedoločni števniki; 53. kratica za Avto transport; 54. vzemirjašče, natezo; 55. preganjanje, (hrvat); 57. področje, ki je okleščeno vej; 59. soglasnik, s privzokom; 60. moško ime; 62. zaničljiv izraz za aerodrom; 64. ljudsko upravljanje države, (dve besedi); 66. država v Aziji; 68. uspeh motiva kot celote, (dvojina); 70. medmet; 71. tal, razbojnik; 74. vrsta zobne kreme; 77. kratica za rajonsko trgo postajo; 80. stavbno ogrodje, (množina); 83. moško ime; 85. okrajšava za

Eden izmed mnogih ...

Proizvodni preglednik Golja pokaže na lepo belo emajlirano posodo v emajlirnici Tovarne emajlirane posode v Celju in mimogrede reče: »Naš emajl.«

»Kakšna je razlika med uvoženim in našim emajlom?«

»Nobene,« odvrne s preprosto ravno-dušnostjo in doda: »Sami ga izdelujemo.«

Golja pripoveduje, da so že leta 1952 začeli s poizkusi, kako izdelati domač emajl. Prvi uspehi so se pokazali leta 1954, lani pa so ga začeli že serijsko proizvajati. S tem prihranijo milijone deviznih dinarjev.

Mojster topilnice Anton Tofant je skromen in prijazen delavec srednjih let, ki ga poznajo vsi delavci te tovarne. Pravijo, da proizvajajo domač emajl po njegovi zaslugi in da bi ga verjetno brez njegovega prizadevanja ne imeli. Naj bo tako ali drugače, najbolj zanimivo je, da je po osvoboditvi prišel v tovarno kot navaden delavec in brez posebne izobrazbe.

Tako kot Tofant je začel marsikateri v Tovarni emajlirane posode. Tudi Golja se je povzpел od navadnega delavca do strokovnjaka v varilni tehniki, od tam pa do proizvodnega preglednika celotne proizvodnje. Strugarski mojster Mirko Dobršek je pred 6 leti prvič in neizkušeni prišel v podjetje. Prav tako je bil navaden delavec tudi Martin Pirš, ki je zdaj prav tako proizvodni preglednik.

Mojster Tofant prinese od nekdaj dva enaka belo emajlirana lonca in vpraša: »Kateri je emajliran z domačim in kateri z uvoženim emajlom?«

To njegovo vprašanje je enostavno, toliko težji je odgovor. Morda je en lonec za spoznanje bolj belo emajliran oziroma z bolj čisto barvo. In prav ta je emajliran z domačim emajlom.

Zdaj uporabljajo za emajl že polovico domačih surovin, tujcem pa še danes ne gre v glavo, kako so sploh mogli ugotoviti tako skrbno čuvan recept in

skrivnost za proizvodnjo emajla. Toda Tofant še nadaljuje nove poskuse, kako bi izdelal kakovosten emajl še z manj uvoženih surovin.

Anton Tofant pri delu

Tofantova zasluga je tudi, da kolektiv zdaj s pridom uporablja odpadli emajl, ki so ga prej vsa leta odplavljali v Voglajno. Tudi na ta način prihranijo na leto nadaljnjih 6 milijonov deviznih dinarjev.

»Ni pa to samo moja zasluga, temveč celotnega kolektiva,« se Tofant skromno opravičuje.

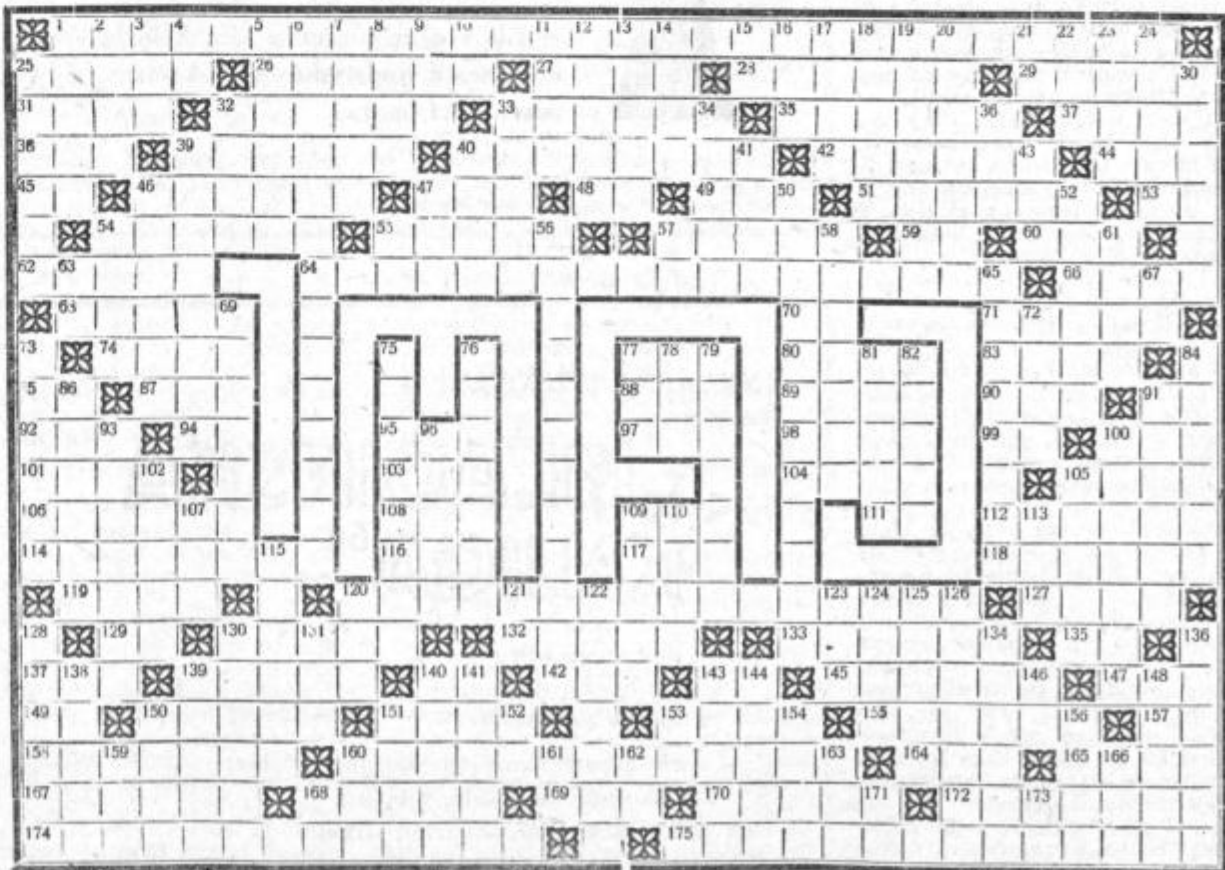
Cigava je dejanska zasluga, ve najboljše celoten kolektiv Tovarne emajlirane posode. Toda tudi Tofant ima prav. Brez kolektivnega prizadevanja vseh v celotni proizvodnji, bi sam emajl ne pomenil nič. Najsi bo kateri koli posameznik še tako prizadeven, sam brez družbe ne pomeni ničesar. In temu pravilu narave se nihče izmed nas ne more izogniti.

PRVOMAJSKA NAGRADNA KRIŽANKA

Za vse ostale pa smo namenili 5 nagrad po 500 din.

Rešitev pošljite na uredništvo lista (pošt. predal 123) z označbo na kuverti »Prvomajska nagradna križanka« najkasneje do torika, 8. maja do 12. ure. Celjani pa lahko oddajo rešitve osebno v uredništvo. Rešitve pošljite na izrezani križanki z označbo, da ste naročnik našega lista. Rešitev, pisanih na drugem papirju, ne bomo upoštevali. Izid žrebanja bomo objavili v prihodnji številki, ki bo izšla 11. maja. Uredništvo

PRVOMAJSKA KRIŽANKA

opombo; 87. »A takole« prevedite v nemščino; 88. ker (hrvatsko); 89. poškodba z rezilom; 90. nedoločni števniki; 91. začetnici primka in imena podpredsednika vlade FLRJ; 92. otok na Jadrani; 94. rimska številka I(10); 95. simpatičen; 97. oseba iz Gotovčeve opere; 98. označje vsemirje; 99. začetnici imena in primka slovenskega pisatelja, avtorja »Kmetijske slike«; 100. strupena kača; 101. mesto v Južni Franciji; 103. osebni zaimek; 104. okrajšava za matematični postopek

spola; 168. v plamenih; 169. glavno mesto evropske države; 170. vrste elektrode; 172. lastni muslimanskega boga; 174. lokalni list, ki je prispeval za naše ugankarje lepe nagrade; 175. plemenitega srca.

NAVPIČNO: 1. prislov, ki označuje nasprotje; 2. zaključek verz; 3. čutilo; 4. oblika pomožnega glagola; 5. gora v Prednji Aziji; 6. podstavek vodovodnega rezervoarja v ravnini; 7.

146. kazalni zaimek; 148. domači vrtni sadeži; 150. vojaški stražarski klic; 151. Angleški veljak, (plemiški naziv); 152. kratica za avtonomno pokrajino; 153. dva zaporedna soglasnika v abecedi; 154. najmanjši delec snovi; 156. leto (nemško); 159. začimba; 160. Ameriško moško ime; 161. kemični znak za brom; 162. električna meraka enota; 163. pesništvo; 166. del dneva; 168. kratica za »Gradbeni tehnikume«; 171. števniki; 173. igralna karta.

Delovnim kolektivom, organizacijam, ustanovam in ostalim delovnim ljudem iskrene čestitke k mednarodnemu prazniku dela -- 1. maju z željo, da bi dosegali še večje uspehe pri nadaljnji graditvi socializma

CELJE

TOVARNA »AERO«
APNENIK »PEČOVNIK«
»AUREA«
AVTOBUSNI PROMET
»AVTO-MOTOR«
AVTOOBNOVA
TRGOVSKO PODJETJE »JADRAN«
TOVARNA ORGANSKIH BAEVIL

STROJNA FINOMEHANIKA
SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE
»BETON«

»CELEIA-SAD«
CELJSKA MESTNA HRANILNICA
CELJSKA TISKARNA

»CEMENTNINE«
CINKARNA

ELEKTRO
KMETIJSKI MAGAZIN
KOMISIJSKA TRGOVINA

»KOZMETIKA«
KINOPODJETJE
»ELEKTROINSTALACIJA«

»ELEKTRO-RADIO CENTER«
»ETOL«

HOTEL »EVROPA«
»TKANINA GALANTERIJA«

GOSTINSKA ZBORNICA
GOZDNA UPRAVA

GOZDNO GOSPODARSTVO
»GRADITELJ«

»SAVINGRAD«
»STAVBENIK«

SLIKARSTVO DOM
TRGOVSKO PODJETJE OZZ

HOTEL »POŠTA«
HOTEL »SAVINJA«

»KOLONIALE-ŽIVILA«
»KOTEKS«

»KOVINOTEHNA«
KOVINSKO PODJETJE

»KRISTALIJA«
»KURIVO«

LESNA INDUSTRIJA »SAVINJA«
LJUDSKI MAGAZIN

LESNO PODJETJE - LAVA
»MESNINE«

MANUFAKTURA »SOLČAVA«
MESTNA KLAVNICA

OKRAJNI ODBOR SZDL CELJE

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR CELJE
OKRAJNI SINDIKALNI SVET CELJE
OBČINSKI LJUDSKI ODBOR CELJE
OBČINSKI LJUDSKI ODBOR ŽALEC
OBČINSKI LJUDSKI ODBOR LAŠKO
OBČINSKI LJUDSKI ODBOR ŠOŠTANJ
OBČINSKI LJUDSKI ODBOR VOJNIK

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR MOZIRJE

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR ŠENTJUR PRI CELJU
OBČINSKI LJUDSKI ODBOR SLOV. KONJICE
OBČINSKI LJUDSKI ODBOR ŠMARJE PRI JELŠAH
OBČINSKI LJUDSKI ODBOR ROGAŠKA SLATINA
OBČINSKI LJUDSKI ODBOR KOZJE
OBČINSKI LJUDSKI ODBOR PLANINA PRI SEVNICI
OBČINSKI LJUDSKI ODBOR VRANSKO

ŽALEC

»HMEZAD«
»JUTEKS«
KOVINSKO PODJETJE
»OBNOVA«
SAVINJSKI MAGAZIN
SAVINJSKA TOVARNA OPEKE

OSTALI KRAJI

ZDRAVILIŠČE DOBRNA
GOSPODARSKA PODJETJA
LJUBNO OB SAVINJI
OPEKARNA LOČE
TOVARNA BARV IN LESNIH
IZDELKOV LJUBIJA-MOZIRJE
LESNO INDUSTRIJSKO
PODJETJE NAZARJE
KERAMIČNA INDUSTRIJA LIBOJE
GOSPODARSKA PODJETJA
PETROVČE
LESNA INDUSTRIJA MESTINJE
TOVARNA NOGAVIC POLZELA
TOVARNA POHIŠTVA POLZELA
TEKSTILNA TOVARNA PREBOLD
GOSTINSKO PODJETJE
S TERMALNIM KOPALIŠČEM
RIMSKE TOPLICE
TOVARNA LESNE GALANTERIJE
RIMSKE TOPLICE
TOVARNA USNJA
REČICA OB SAVINJI
STEKLARNA »BORIS KIDRIČ«
ROGAŠKA SLATINA
MIZARSTVO ŠEMPETER
TEKSTILNA TOVARNA ŠEMPETER

LESNO INDUSTRIJSKI OBRAT
ŠENTJUR PRI CELJU
TOVARNA POLJEDELSKIH
STROJEV ŠENTJUR PRI CELJU
TOVARNA USNJA ŠOŠTANJ
TERMO ELEKTRARNA ŠOŠTANJ
ŽELEZARNA ŠTORE
GOSPODARSKA PODJETJA
VELENJE
RUDNIK LIGNITA VELENJE
TOVARNA KOVINSKIH IZDELKOV
IN LIVARNA VITANJE
TOVARNA OVOJNEGA PAPIRJA
IN LESNA INDUSTRIJA
VIŠNJA VAS
KOVINSKA DELAVNICA BRODE
TOVARNA KOVANEGA ORODJA
ZREČE
RUDNIK RJAVEGA PREMOGA
ZABUKOVCA
TOVARNA VOLNENIH ODEJ
ŠKOFJA VAS

Ko praznujemo
največji praznik
delovnih ljudi
vsega sveta

1. MAJ

se moramo zave-
dati, da bo naša
socialistična
domovina takšna,
kot si jo bomo
sami zgradili

»METKA«

»MERKUR«, ŽELEZNINA
MESTNE PEKARNE
TRGOVSKO PODJETJE »VESNA«
TRGOVSKO PODJETJE »MLEKO«
MLINSKO PODJETJE
MANUFAKTURA
NARODNA BANKA
»ODPAD«
OKRAJNA OBRATNA ZBORNICA
OKRAJNA TRGOVINSKA
ZBORNICA
OKRAJNA ZADRUŽNA ZVEZA
CELJSKE OPEKARNE
»TOPEK«
PLINARNA-VODOVOD-
RAZSVETLJAVAJA
»ŽITAR«
»POTROŠNIK«
»PODPLAT«

PROJEKTIVNI BIRO

PROJEKTIVNI ATELJE
PREVOZNIŠTVO
»VINO-KOPER«
RUDNIK RJAVEGA PREMOGA
»PEČOVNIK«
»TOBAK«
TOVARNA EMAJLIRANE POSODE
TOVARNA TEHTNIC
»VOLNA«
»VRVICA«
TOVARNA ŽIČNIH IZDELKOV
TRGOVSKO PODJETJE OZZ
»VINO«
»USNJE«
ZAVOD ZA SOCIALNO
ZAVAROVANJE
ZADRUŽNA HRANILNICA
IN POSOJILNICA
»ZLATARNA«
»ŽELEZNINAR«

LAŠKO

HOTEL »SAVINJA«
»VOLNA«
PIVOVARNA
PODJETJE ZA PROMET Z
ODPADKI
RUDNIK RJAVEGA PREMOGA
»IZBIRA«

SLOV. KONJICE

GRADBENO PODJETJE
LESNO INDUSTRIJSKO
PODJETJE
TOVARNA USNJA »KONUS«
»TRGOVSKI DOM«

ŠMARTNO OB PAKI

SPLOŠNO STAVBENO PODJETJE
TRGOVSKO PODJETJE »TOBAK«
TRGOVINA Z VINOM